

A conserva Conservatorul

prof.univ.dr. Dan Dediu, rector al UNMB

Văd pe stradă doi tineri care se întâlnesc: ea – în blugi, cu o poșetă lucitoare și ruj sclipitor, el – cu picioare lungi și pas mare, hotărât, într-o geacă de blugi prespălați, cu o vioară în spate. "Ce faci?", întrebă domnișoara. "Mă duc la Cons'", îi răspunde grăbit tinerelul, aruncându-i un pupic răsunător din vârful buzelor și văzându-și mai departe de drum. Mă uit la ceas: și 5. Aha, îmi spun, întârziase la oră. De-aia se grăbea. Are un curs cu vreun zbir de profesor. Apoi îmi pică fisa.

Tinerii ăștia aveau maxim 20 de ani. Fac un calcul sumar și ajung la concluzia că sunt sigur născuți după revoluție, prin anii '90. Dar de unde și până unde "Mă duc la Cons' "? Din anii '90, Conservatorul de muzică "Ciprian Porumbescu" s-a numit Academia de Muzică, apoi a devenit Universitatea de Muzică, apoi Universitatea Națională de Muzică. Așadar, continui să reflectez, nici una dintre aceste denumiri nu a marcat atât de tare esența instituției, încât să se poată realiza comuniunea între cal și călăreț, între instituție și om, între persoana juridică și cea fizică. Nu Academie, nu Universitate, nici măcar Uni', cum spun central-europenii. Doar Cons'. Nicio denumire nu a accesat identitatea noastră mai mult decât a făcut-o prescurtarea inspirată, porecla colocvială și silaba definitorie: Cons'. Vădit lucru, mi-am spus, nu te poți bate cu istoria și obișnuința. Orice ai face, se transmite din generație în generație, asemenea unui nume cu rezonanță și chemare. Asemenea unui nume adevărat, care are sens și noimă. Dar care e noima lui Cons'?

Cons' vine de la Conservator, care vine de la a conserva. Conservare în limba latină înseamnă a păstra ceva, a menține. Inițial, conservatoarele s-au dezvoltat din acele *ospedale* italiene, spitale ale milosteniei. Cuvântul spital vine de la oaspete și ospitalitate și erau instituții de binefacere aflate sub oblăduirea Bisericii. Ele ofereau temporar adăpost și hrană – de aici vine a ospăta – copiilor găsiți și orfanilor, foarte mulți la acea vreme, din cauza războaielor interminabile. Până în zilele noastre, unitatea de bază a organizării spitalelor a rămas patul. Numărul de paturi dă importanța spitalului. La limită, conservatorul din Evul mediu și Renaștere conserva viața celor lipsiți de apărare. Aceasta a fost funcția lui primară: *de păstrare și ocrotire a vieții celor care sunt fără apărare*.

Dar, pe lângă casă și masă, spitalele devenite conservatoare ofereau și educație, și în special educație muzicală – pentru scena operii și orchestre. Cu timpul, din acest trunchi comun s-au dezvoltat trei instituții separate: spitalul a rămas pentru bolnavi, orfelinatele pentru copiii străzii și orfani, conservatoarele pentru educația muzicală.

Un conservator putea funcționa dacă avea doi directori, *i maestri* - maeștrii -, unul pentru compoziție, altul pentru canto, pe lângă câțiva profesori de instrument. Pe acele vremuri, instrumentele nu erau perfecționate și nici prea numeroase, ba chiar unele nu fuseseră inventate, de pildă

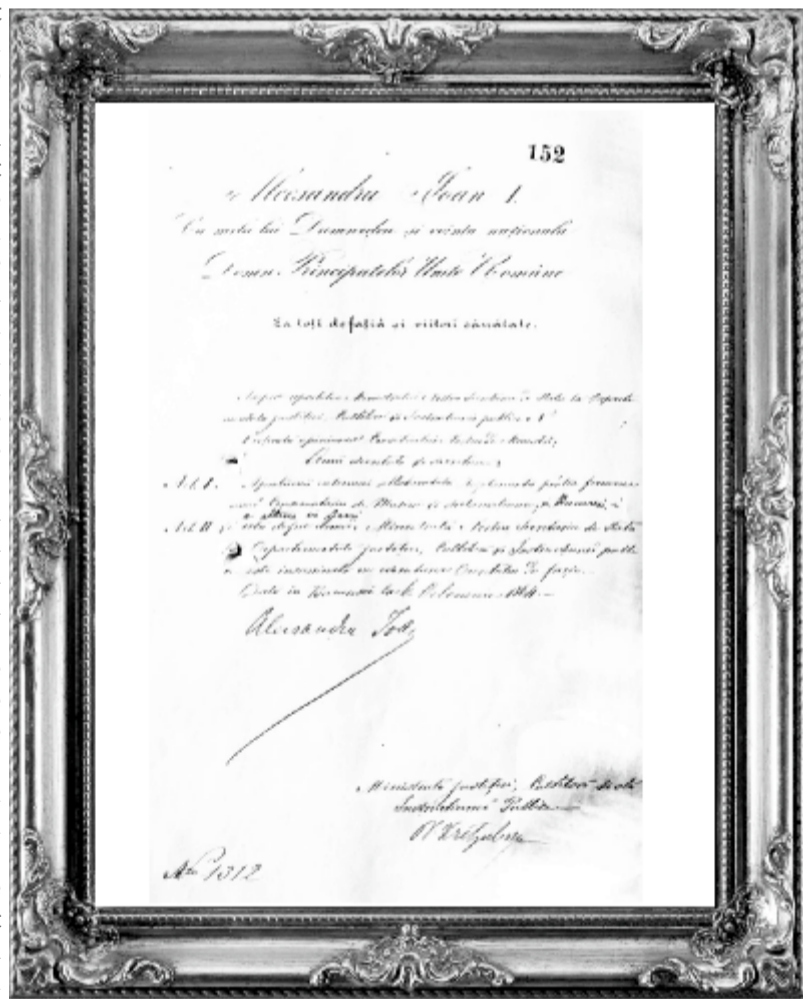
pianul modern.

Primul conservator atestat prin acte păstrate până în ziua de azi datează din secolul al XVI-lea. Este vorba de *Conservatorio di Santa Maria di Loretto*, înființat de Giovanni di Tappia, în 1537, la Napoli. Pe vremea aceea, muzica era o afacere italiană, iar școlile care se băteau pentru supremație în Europa erau Napoli și Veneția. Unul dintre focarele vestite unde se învăța muzică la Napoli a fost *Conservatorio di Sant' Onofrio*, unde erau profesori Alessandro Scarlatti, Leonardo Leo, Angelo Durante și Nicola Porpora, compozitor de opere și profesor de *belcanto*, dascălul lui Farinelli și al lui Haydn. Aceste conservatoare primeau numai băieți. În schimb, la Veneția erau patru conservatoare care primeau doar fete (printre care se numărau vestitele *Ospedale della Pietà*, *Ospedale degli Incurabili*, unde preda Vivaldi). Vitregiile istoriei au făcut ca aceste instituții să nu dureze prea mult, dar ele au fost mutate și preschimbate în bine de către principii și faimoși muzicieni. În 1808 se înființează un mare conservator la Milano, care deservește toată Italia de nord. Vechea *Școală de Cânt și Declamație* din Paris (1784) este unită după Revoluția franceză cu *Școala de muzică militară* și se transformă în 1795 – pe când Beethoven avea 25 de ani – în *Conservatoire de Musique*. Suferă modificări mari pe vremea domniei lui Napoleon, apoi, între 1820 - 1840, sub conducerea compozitorului Luigi Cherubini, devine farul progresului educației muzicale europene.

Acest rol îl va prelua apoi *Conservatorium Leipzig*, fondat în 1843 și condus de un alt mare muzician – Felix Mendelssohn. Atunci, la mijlocul secolului al XIX-lea, devine clară schimbarea de funcție a Conservatorului: el devine *locul de educație al celor care doresc să atingă eminența artistică*. Conservatorul, de-acum înainte, va fi păstrătorul unor chei, al unor secrete ale meseriei, fără de care nu poți deveni profesionist, ci rămâi la stadiul de amator. Izbucnește astfel o frenezie a înființării conservatoarelor în toată Europa și America: Praga (1810), Bruxelles (1833), Köln (1849), Iași (1860), Sankt Petersburg (1862), București (1864), Moscova (1866), Boston (1867), New York (1885, unde Dvořak va fi un timp director).

De aceea, când spunem Cons', asumăm o întregă istorie și o demnitate de secole, pe care o avem numai noi, muzicienii profesioniști. Cons' e cuvântul nostru de ordine și așa trebuie să rămână. Nu trebuie să ne ferim de el, căci el e mantră noastră de recunoaștere. Băiatul cu vioara în spate avea dreptate: "Mă duc la Cons' !" e lucrul pe care cu toții îl facem în fiecare zi. Ne ducem în locul care ne-a dat adăpost și ne-a școlit. Ne-a învățat ce este muzica adevărată.

"Mă duc la Cons' !" Cons' nu e nici Conservator, care sună *senza vibrato*, nici Universitate, care sună cam *molto vibrato*.

SUMAR

EVENIMENT

Maestrul Horia Andreescu la pupitrul orchestrei *Concerto* pagina 2

DIALOGURI EUROPENE

Tendențe internaționale ale cercetării artistice în muzică pagina 3

PARTENERIATE

Studenti afirmați la Graz pagina 4

EVENIMENT

Festivalul „Chei” la a III-a ediție – diversitate de manifestări artistice și opinii paginile 6-9

RESTITUIRI

Cariera muzicală – o alegere potrivită? Un posibil răspuns dat de Mihail Jora. pagina 10

APLAUZE

Un concert cu muzică de Maurizio Kagel pe scena Studioului de Operă, marca *Propuls* pagina 11

GAUDEAMUS

Studentii noștri – în universitate și în afara ei pagina 12

Cons' e exact ceea ce trebuie, totodată formulă de alint și mângâiere, parolă și cuvânt magic. Mai mult, e asemenea unei rude, căreia nu-i spunem pe nume, ci alegem un derivat familiar. E din clasa lui Nelu, Fane, Ghiță, Nicu, Mitică, Lenuța, Sile, Veta, Rică, Mișu, Adi, Costică, Tibi, Tavi, Gabi.

În același timp, Cons' e locul tainic de întâlnire cu cei vii, cu cei morți și cu cei nenăscuți. Ne leagă o loialitate peste timp cu toți cei care au cântat și scris aici, cei care cântă și scriu astăzi și cei ce vor cânta și vor scrie în viitor: loialitatea talentului muzical.

Concerto pe scena Ateneului

prof.univ.dr. Grigore Constantinescu

Programul susținut de Orchestra Concerto a Universității Naționale de Muzică din București, în luna martie, marca împlinirea a trei decenii de la înființarea acestei formații studențești. Bagheta mobilizatoare a fost Horia Andreescu, dirijor pentru care lucrul cu tinerii nu este o obligație, ci un prilej de satisfacție. Redescoperim arta pedagogică a marelui dirijor român, dornic să promoveze și să stimuleze muzicienii care își încep cariera, abordând un repertoriu deosebit de dificil. La propriu și la figurat, orchestra Concerto a răspuns pe măsura stimulării Maestrului, deși atragerea spre un astfel de concert este un proces complex didactic, de educare artistică și disciplinară, care nu-i satisface pe participanți decât în mică măsură. Repetiții, studiu și finalizare, iată etape a căror parcurgere a condus ansamblul pe podiumul Ateneului român. Concerto a cunoscut din nou „mierea” aplauzelor, oferind melomanilor un tronson stilistic de la Bach la Beethoven. *Simfonia nr. 22 în mi bemol major*, „Filozoful”, de Haydn este o ocazie fericită de a-l vedea pe maestrul de la Esterhaz evoluând între două stiluri învecinate, prin limbaje înrudite, de la cel baroc la finalizarea mai modernă a clasicului. Sub bagheta dirijorului, acest joc al ipostazelor ne-a apărut atrăgător și argumentat ca muzicalitate, cu efecte orchestrale bine conturate. Pentru *Schwigt stille, plaudert nicht*, Cantata 211, ideea lui Horia Andreescu a fost cea de a parcurge scene de

teatru muzical adaptabile scenei de concert. Urmărind lucrarea, am constatat că muzica lui Bach își păstrează și actualitatea subiectului, pasiunea de a se bea cafea reprezentând o constantă a vieții sociale moderne, indiferent de mărcile la modă ale produselor care ne sunt oferite de magazinele actuale, altele decât pe vremea lui Bach. Cele trei personaje beau sau refuză băutura aromată. Amuzamentul îi determină pe baritonul Jean Kristof Bouton, tenorul Răzvan Țuculescu și soprana Bianca Luigia Manoleanu să pledeze după dispoziția fiecăruia. Relația teatrală se reflectă în muzica de scenă, descriind temperamente diferite, dar aparținând preocupărilor identificării unui stil de cânt apropiat de cerințele compozitorului. Bianca Luigia Manoleanu bea cafea și se bucură, părăsind îndatoririle decanului Facultății de Interpretare în favoarea capriciilor neascultătoare și capricioasei fiice. Cântul este alert și comunicarea spontană, opunându-se tatălui autoritar. Din aceste contradicții câștigă fata, care acceptă căsătoria dacă viitorul soț va bea... cafea. Jean Kristof Bouton, respectând indicațiile dirijorului, are replici incisive, dar dezarmează finalmente, ceea ce constată și comentariul tenorului Răzvan Țuculescu. Programul atinge culminația cu o evoluție spectaculoasă a

orchestrei și dirijorului în *Simfonia a V-a în do minor*, a „Destinului”, de Ludwig van Beethoven. Partitură performantă, lucrarea i-a permis lui Horia Andreescu să supraliciteze resursele orchestrei Concerto. Este o manieră dirijorală proprie interpretului, în relația cu un ansamblu care se află în perioada de afirmare. Cum remarcam, simfonia ne-a sugerat un mare spectacol care, așa cum spunea cândva Balzac, se asociază cu planul de luptă pe câmpul unei bătălii decisive. Dacă războiul a fost câștigat, rezultatul s-a putut vedea din reacția pozitivă a publicului.

Maestrul Horia Andreescu: idei pe marginea unui stagiu de orchestră

Interviu realizat de asist.univ.dr. Irina Boga

UNMB a creat ideea de stagii de perfecționare a ansamblurilor din interiorul său prin relaționarea cu Maestrii consacrați ai vieții muzicale românești. Cum vedeți această inițiativă?

Ați perceput invitația asemenea unei provocări?

Conturarea acestei excelente idei de transmisie maestransamblu a pornit, cu câteva luni înaintea primului concert din această serie, din cabinetul rectorului Universității Naționale de Muzică. Eram trei: dl. prof.univ.dr. Dan Dediu, Marin Cazacu și cu mine. Ideea probabil că plutea deja în aer, de mai mulți ani vorbesc de utilitatea introducerii studiilor cu pasaje de orchestră ca disciplină obligatorie la fiecare instrument, dar atunci s-a luat o hotărâre definitivă. Eram toți conștienți de certul beneficiu pentru profesiunea de muzician instrumentist dacă studenții au stagii în care să vrea și să poată absorbi practic din știința cântului în ansamblu. Evit termenul „provocare”. S-a cam golit de conținut prin prea frecvența lui folosire în toate domeniile. Acest tip de stagii de orchestră sunt obligatorii, oricum foarte importante – ca să nu spun aproape „vitale” pentru viitorul muzicienilor instrumentiști – și se practică intens în toate facultățile/academiile de muzică din lume de multe zeci de ani.

Ce înseamnă lucrul cu o orchestră de studenți?

Răspund doar ce înseamnă această activitate pentru mine. Cred că răspunsul depinde destul de mult de structura, firea, înclinațiile dirijorului și de orchestra de studenți pe care o are în față. Eu lucrez cu mare plăcere cu orchestrele de studenți știind că ceea ce le dau le este de mare folos și simțindu-i real interesați și bucuroși să îngezeze, chiar repede, cum trebuie înțeleasă și cântată o partitură în ansamblul orchestral. Am permanent, pe lângă plăcere, și conștiința responsabilității de-a preda adevărul unei muzici și apoi multe altele care țin până și de etică și comportamentul scenic. Lucru ușor? Nu.

În lucrul cu o orchestră de studenți apar o serie de elemente care o diferențiază de o orchestră bine formată, rutinată, care e familiarizată cu repertoriul specific, cu modul de relaționare/gândire muzicală, și anume tinerii trăiesc surpriza descoperirii unei noi lumi muzicale, a unui nou tip de relaționare, a cântului în comun.

Pentru mine e pasionant prin rezultatele pe care le văd obținându-se.

Dumneavoastră pregătiți și dirijori ai viitorului... Care este nivelul orchestrelor în devenire și cum vă imaginați relaționarea ulterioară a celor două „tabere”?

Eu pregătesc studenți care vor fi/tind să ajungă dirijori. Ai prezentului, în cele mai fericite cazuri.

Nivelul orchestrelor în devenire? Cel al orchestrei de studenți dirijate de mine, în general, destul de bun. Aici mi-a fost de mare folos dl. Bogdan Vodă care cunoștea foarte bine potențialul fiecărui student/instrumentist, locul, funcția potrivită în acest ansamblu și unde trebuiau făcute unele mici reamplasări în orchestră.

În viitorul apropiat, prin mărirea numărului de concerte/stagii de acest fel, prin schimbarea modului de selecție a studenților ce ar urma să facă parte dintr-o orchestră sau alta, ar fi util ca în aceeași perioadă de timp alocată acum unui stagiului să se poată realiza, de exemplu, două programe ori un program simfonic/operă concertantă mult mai complex. Prin munca noastră comună, sper ca nivelul celor de la UNMB să fie tot mai apropiat de nivelul celor mai bune orchestre de studenți din Europa. În ceea ce privește relaționarea dintre noi, când facem muzică nu suntem „tabere”. Suntem parteneri.

Ați pregătit un program Bach-Haydn-Beethoven. Unde au fost mai receptivi, în ce opus ați regăsit lucrul mai plăcut? Ce a mers cu mai mare dificultate? De ce?

Programul pentru concertul susținut la Ateneu nu l-am ales la întâmplare. „Ținta” a fost Simfonia a 5-a de Beethoven. O lucrare iubită de întreg mapamondul și pe care toți ar cânta-o cu plăcere. Dar drumul spre dezlegarea încifrării sensurilor, a expresivității, a culorilor și mai cu seamă a „gestului fundamental” al simfoniei, cum spunea Furtwängler, nu este ușor nici chiar pentru unii dirijori. Efortul și capacitatea de integrare muzical/sufletească a fiecărui instrumentist în partidă și în ansamblu, capacitatea de susținere a întregului arc simfonic, de menținere conștientă a ductusului și a suflului simfoniei sunt probleme serioase. Ele au necesitat o permanentă insistență și revenire în explicații, până când majoritatea studenților au înțeles, au conștientizat, au cântat cu înțelegere, și nu mecanic. Aici am găsit plăcere în lucru.

Simfonia 22 de Haydn, redusă ca dimensiuni și instrumentație, lucrare cu un parcurs motivic mult mai lesne de sesizat, a fost mai ușor de cântat.

„Cantata cafelei”, lucrare plină de savoare, în care J. S. Bach este preocupat de „problemele actuale, la modă, la zi” din vremea lui, în cazul nostru cafeaua, a prilejuit o incursiune într-o altă zonă stilistică. Prețios a fost aici ajutorul dat de prof. dr. Bianca Manoleanu. S-a cântat, s-a interpretat chiar și scenic cu vizibilă plăcere.

Din punctul de vedere al unui dirijor de anvergură, ce calități ar trebui să aibă un membru al orchestrei perfecte?

Oare ce înseamnă o orchestră perfectă? Care este orchestra perfectă? Este Filarmonica din Viena perfectă? Dar

Concertgebouw, London Symphony, Orchestra Simfonică din Boston ori Staatskapelle Dresden? Astăzi sunt într-adevăr multe orchestre din lume pe care le numim „perfecte”. Oricum, un muzician al unei asemenea orchestre trebuie să aibă multiple calități. Aș zice că le cunoaște, de fapt, orice profesionist.

Să amintesc câteva dintre ele?

- perfectă citire la prima vedere care înseamnă nu numai citirea corectă intonațional a notelor, ci și constanță în tempo, corectitudine ritmică, respectarea dinamicii etc.
- apoi o rapidă înțelegere a ceea ce cântă
- o impecabilă capacitate de a relaționa și
- de a împlini integral viziunea dirijorului.

Care este nivelul orchestrei de studenți?

Presupun că vă referiți la orchestra dirijată de mine. Răspunsul simplu ar fi că mai sunt multe de făcut. De la cursurile de repertoriu, cât mai extins, până la acceptarea conștientă a demnității de muzician în orchestră. Adevărata performanță solistică e foarte rară. Aspirația de a deveni un apreciat membru al unei orchestre de oriunde din lume este o țintă realizabilă, dar numai printr-o pregătire voit intensă.

Foto: Mihai Cosma © 2006

Redacția ACORD

Coordonator:
Antigona RĂDULESCU

Secretar de redacție
Lavinia Popescu

Redactor șef:
Irina BOGA

Design, tehnoredactare și producție:
NETBOOT -
www.netboot.ro

Redactori:
Tatiana NOIA
Andreiana GEAMĂNĂ-ROȘCA
Mirela RADU

Puteți contacta redacția ACORD prin e-mail la acord@unmb.ro
ISSN 2066 - 0901

Cu valiza prin lume... Conferința AEC, Belgrad, 8-10 aprilie 2011

conf. univ. dr. Olguța Lupu

Vineri, 8 aprilie 2011. Sunt emoționată din două motive: primul – urmează să plec la Belgrad pentru a reprezenta UNMB la conferința Asociației Europene a Conservatoarelor (AEC); al doilea – pentru a ajunge în capitala Serbiei, trebuie să trec peste disconfortul fizic (și psihic) provocat de călătoria (cu escală) cu avionul. Însă cum amintirile neplăcute e bine să fie lăsate deoparte, să zicem că deja am ajuns. Subiectul conferinței la care participă peste 120 de invitați din 24 de țări și 53 de conservatoare/academii/colegii/institute/universități de muzică este "Platforma Europeană pentru Cercetare Artistică în Muzică" (EPARM – European Platform for Artistic Research in Music).

Îmi derulez în minte cele aflate în cursul întrevederii avute cu o săptămână înainte cu rectorul Dan Dediu, cel care ar fi trebuit să fie reprezentantul de drept al UNMB, dar pe care festivalul "Chei" – a cărui desfășurare a coincis cu evenimentul AEC – l-a reținut la "sol". Mai consult o dată materialele elaborate de același inepuizabil Dan Dediu și înmânate cu aceeași ocazie. Nu de alta, dar sunt departe de a fi o expertă în domeniu. Îndreptându-mă spre Academia de Muzică belgrădeană, mă întreb cum mă voi descurca într-o mare de oameni în care nu cunosc pe nimeni. După cuvântul cald de bun venit al directorului executiv, domnul Jeremy Cox, se dă startul discuțiilor informale. Apar instantaneu grupuri în care se vorbește cu însuflețire. Mă plimb agale, neîndrăznind să inoportunez. O doamnă mă interpelează cu zâmbet; se prezintă: Pascale de Groot. Recunosc numele – este președinta AEC. Cum, nu cunosc pe nimeni? Îmi face de îndată cunoștință cu câteva persoane importante: Gretchen Amussen (vicepreședinte, Conservatorul din Paris), Jeremy Cox, Peter Dejans (directorul Orpheus Instituut din Ghent, Belgia), Ivar Frounberg (Academia de Muzică din Oslo), Eva Hess Thaysen (Academia Regală Daneză de Muzică), Michael Uhde (Academia de Muzică din Karlsruhe) etc. Toți se dovedesc a fi foarte interesați de situația cercetării artistice în România. Le explic tuturor că avem nu numai cele două forme de doctorat (științific și profesional), ci și un Institut de studii post-doctorale, ale cărui baze s-au pus de curând și care e susținut de un consorțiu compus din trei academii/universități de muzică din București, Cluj și Iași. Vor să afle amănunte, cât mai multe amănunte: de la condiții de admitere la tematica cercetării sau numărul bursierilor. Par realtate impresionați. La rândul-mi, sunt uimită de această reacție. Abia la sfârșitul conferinței voi avea și explicația: în majoritatea țărilor membre ale AEC, doctoratul artistic (sau profesional) abia face primii pași. Încă nu există un cadru legal care să permită echivalarea doctoratului artistic cu cel științific. Un alt motiv pentru care ne admiră este faptul că, în România, muzicologia se studiază în Conservator/Universitate/Academie de muzică de către persoane care au deja o pregătire muzicală solidă; pe când în majoritatea țărilor europene, muzicologia este socotită parte a științelor umaniste și este integrată în Universități cu acest profil, fără a necesita o pregătire muzicală apriorică.

Mă simt mândră de toate aceste realități, deși n-am nici un merit; alții s-au zăbătut pentru ele; între aceștia, fostul nostru rector, prof. univ. dr. Dan Buciu, actualul rector prof. univ. dr. Dan Dediu și, nu în cele din urmă, prof. univ. dr. Dana Borșan și prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu, implicate în recunoașterea și echivalarea creației artistice ca formă de cercetare științifică. Realizez acum cu acuitate cât de important este că muzicienii români au șansa de a-și aprofunda studiile, după preferință, printr-un doctorat axat pe faptul artistic sau pe cercetarea muzicologică. Seara primei zile se încheie cu concertul Orchestrei Filarmonice din Belgrad.

Sâmbătă, 9 aprilie. O zi plină: nu mai puțin de nouă prezentări – urmate de discuții – ale unor demersuri doctorale aflate în diferite etape (incipiente, în derulare, încheiate), grupate pe arii tematice (1. *Creating, Co-creating, Re-creating, Improvising*; 2. *The "Research question" in the Compositional Process*; 3. *Instruments of Creativity*; 4. *Conceptual Tools for Artistic Researchers*). Toate au fost interesante, însă unele s-au dovedit a fi de-a dreptul captivante. Deși nu cred că logica de tip "citim doar prima și ultima literă dintr-un cuvânt" a avut vreo influență în perceperea acestora, totuși exact expunerile de debut și de final au fost cele mai entuziasmante, conturând totodată și cei doi poli ai cercetării artistice: creativitate debordantă în teza Sarei Wilen (Academia de Muzică din Malmö, Suedia) și maximă rigoare științifică și metodologică în cea a lui Luk Vaes (Orpheus Instituut, Ghent, Belgia). Deși subiectul cercetării celui din urmă

(tehnic pianistice experimentale) părea să anunțe o simplă trecere în revistă a arsenalului tehnic folosit de compozitorul modern și contemporan, modul în care cercetătorul a urmărit cu tenacitate lămurirea unor zone obscure și formularea unor concluzii originale a transformat totul într-un demers deosebit de interesant (piane de epocă pe care se pot executa cu ușurință octave în glissando, tipuri de glissando sau de cluster, importanța diferențelor subtile între diversele materiale folosite pentru pianul preparat, o cartografiere extrem de detaliată a posibilităților efectuării glissando-ului pe corzi, în funcție de marca și tipul pianului). Între aceste prezentări a fost intercalată expunerea domnului Georg Schulz, rector al Universității de Muzică și Arte din Graz (Austria). Extrem de la obiect, acesta a punctat curajos și cu onestitate dificultățile întâmpinate la nivel guvernamental și universitar și a ridicat o problemă de perspectivă: elaborarea unui sistem de credite, agreat la nivel european, pentru nivelul doctoral.

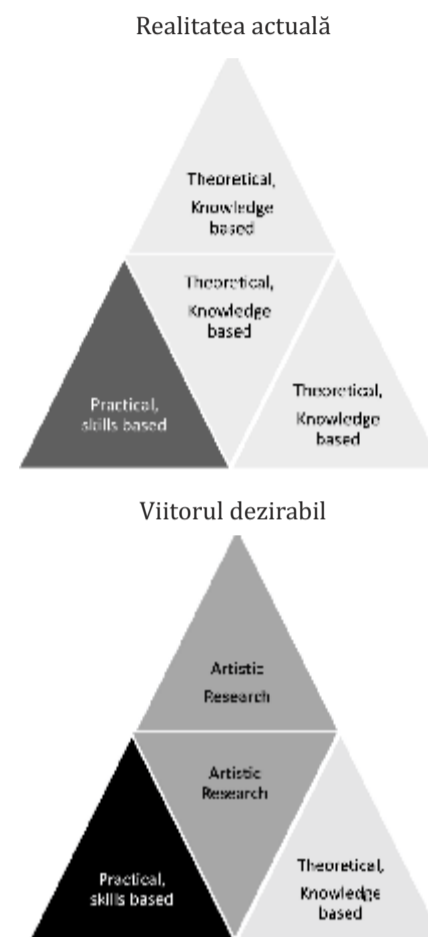
Aș putea spune că am urmărit întreaga zi o temă cu variațiuni, ce prezenta răspunsul la o unică întrebare: ar fi posibil ca respectivul demers de cercetare să fi fost realizat de un muzicolog? Bineînțeles, răspunsul era invariabil "nu", însoțit întotdeauna de explicații ce subliniau importanța perspectivei de practician într-ale muzicii.

Ziua s-a încheiat cu un concert susținut de unii dintre autorii prezentărilor, dovedind astfel o dată mai mult faptul că cercetarea în viziunea practicianului autentic nu poate fi substituită cu nici un alt tip de cercetare. Protagonistii concertului au fost Rastko Popović (Facultatea de Muzică a Universității de Arte din Belgrad), interpretând piese proprii la violă electrică; Stéphanos Thomopoulos (Conservatorul din Paris), dând viață lucrării *Evryali* de Xenakis, Nicolas Deletaille (Orpheus Institute, Ghent) și Alain Roudier (asociația *Ad Libitum*), recreând *Sonata Arpeggione de Schubert* cu ajutorul instrumentului pentru care a fost concepută (arpeggione) și al unui pian de epocă, și duo-ul alcătuit din soprana Sara Wilen și pianistul Conny Antonov (Academia de Muzică Malmö, Suedia). Aceștia din urmă au electrizat realtate o sală întreagă de specialiști oarecum blazați și cam obosiți după o zi lungă; improvizările cântăreței îmbină inspirat cântul cu versul și mișcarea scenică, pretextul sau punctul de pornire fiind cele câteva sugestii colectate în prealabil de la public (tare mi-aș dori să o avem în curând ca oaspete!).

De fapt, am greșit... Ziua nu s-a încheiat cu concertul amintit, ci a continuat cu o surpriză oferită de colectivul Facultății de Muzică din Belgrad, care s-a dovedit a fi o gazdă minunată (caldă, atentă, minuțios pregătită) pe tot parcursul evenimentului: o plimbare pe Dunăre, în cursul căreia ni s-a prezentat un program de muzică tradițională locală. Cu această ocazie am aflat că Belgradul, întemeiat acum peste 1100 de ani, a fost cucerit de nu mai puțin de 44 de ori; dar nu asta mi s-a părut important, ci vitalitatea extraordinară cu care acest oraș a fost reconstruit de fiecare dată, redevenind o țintă râvnită pentru o nouă generație/populație de cuceritori. Cât despre muzica tradițională sârbă, nu o cunoșteam deloc. Am fost surprinsă de pregnanța și frumusețea formelor heterofonice, arcuite cu atâta claritate, de parcă serveau drept modele pentru o exemplificare academică.

Duminică, 10 aprilie. Ultima zi. Încă două prezentări ale unor demersuri doctorale, subordonate unei noi arii tematice (*Sound, Image, Gesture: Interdisciplinary Approaches to Artistic Research*). Apoi, mult-așteptata sinteză, concretizată în două expuneri care surprindeau și incitau încă din titlu prin inventivitatea parabolilor imaginate: cea a lui Massimo Zicari (Universitatea din Lugano, Elveția) – *On Charles Darwin and Captain FitzRoy or On the Framing Conditions of Artistic Research* – a ridicat problema conflictului între inovație și conservatorism, personificate simbolic prin relația Charles Darwin - Captain FitzRoy (unchiul său, cel care a încercat să-l determine să nu plece în călătoria către insulele Galapagos, initium al unui traseu ce avea să culmineze cu elaborarea teoriei evoluționiste). Comunicarea lui Jeremy Cox – *From Castles in the Air to Jacob's Ladders: Building the Steps to Doctoral and Post-Doctoral Artistic Research* – a măsurat distanța ce

separă viitorul dezirabil (scara către ceruri din viziunea biblică a lui Iacob) de realitatea actuală (simbolizată prin metafora castelelor în aer = vise, proiecte frumoase, dar la care se accede greu, neexistând o reglementare judicioasă în acest sens, și care nu au susținere, putând în orice clipă să se prăbușească). Ca toți cei care au vorbit anterior, ba chiar cu mai multă insistență și focalizare, Jeremy Cox a pus un diagnostic și a oferit un tratament, ambele reprezentate prin scheme simple și convingătoare, ce rezumă vizual situația celor trei cicluri din învățământul superior.

De altfel, printre lucrurile pe care le-am prețuit în mod deosebit în toată această manifestare au fost *onestitatea* cu care au fost identificate și analizate piedicile, problemele și *spiritul întreprinzător* cu care au fost propuse soluții, fără lamentări superflue și fără a apela nici un moment la tactica brațelor încrucișate.

Ajunsă în camera de hotel, contrapunctând împachetarea bagajului, am continuat să reflectez. Desigur, avem motive (și nu puține) să fim mândri. Într-un fel, suntem cu cel puțin un pas înaintea multora dintre țările europene, din punctul de vedere al *cadrelor* în care se desfășoară cercetarea artistică. Și totuși, dacă vrem să păstrăm avansul pe care l-am remarcat, trebuie să fim în continuare foarte atenți la anumite aspecte, care au fost subliniate implicit și explicit pe tot parcursul conferinței, devenind un fel de leit-motive. Nu sunt inovații spectaculoase, ci lucruri firești ce țin de calitatea cercetării artistice, asigurându-i credibilitatea și recunoașterea. Astfel, orice demers doctoral de cercetare muzical-artistică trebuie să înceapă cu o întrebare sau o ipoteză prin care să se formuleze scopul/obiectivul cercetării (avertisment – nu trebuie ridicate probleme cărora li s-a găsit deja răspunsul!) și să se încheie cu obținerea unor rezultate concrete și originale. Apoi trebuie găsite căi de implementare a acestor rezultate în practica artistică, cerință ce necesită îndeplinirea unor condiții suplimentare: rezultatele cercetării trebuie să aibă relevanță artistică, să fie aplicabile și să se adreseze unei categorii direct interesate. În puține cuvinte, trebuie să luptăm pentru a păstra un standard înalt al calității etapei doctorale. Știu, sună a limbă de lemn... Putem să spunem altfel: să nu cedăm presiunii oportunitismului, formelor fără conținut și superficialității. Cuvintele de ordine sunt și e important să rămână: rigoare, responsabilitate, onestitate, relevanță, originalitate.

Gata, la drum! Prietenul meu avionul mă așteaptă și nu-i chip să întârzi. Cu toate că nici la întoarcere nu s-a purtat prea frumos, l-am iertat. Fără el n-aș fi ajuns la această manifestare, de la care am plecat cu certitudinea că soarta învățământului superior muzical european (în măsura în care AEC poate influența și direcționa factorii decizionali) este pe mâini foarte bune!

Între București și Graz: UNMB portretizată la KUG

prof.univ.dr Valentină Sașu-Dediu

Festival ajuns la a 38-a ediție la Universitatea de Arte din Graz, *International Week* propune să-și onoreze genericul invitând anual universități partenere pentru a fi portretizate prin studenții lor. Strategia declarată de rectorul austriac, Georg Schulz, rămâne aceea de schimb și colaborare între gazde și oaspeți – în 2011, *Den Haag* și *Universitatea Națională de Muzică din București*.

Kunstuniversität Graz (KUG) nu are, poate, prestigiul tradiției vechi al instituțiilor similare din Viena sau Salzburg, dar știe să ofere, cu multă inteligență managerială, o opțiune dinamică și modernă în peisajul muzical central european. Cu peste 2000 de studenți (dintre care 44% străini), propune programe diverse, oferta având unele similitudini cu cea bucureșteană. Studiul interpretării coexistă cu cel al compoziției și muzicologiei, creația artistică și cercetarea se îmbină în structura programelor, fie că e vorba de institutul pentru muzica veche sau de cel pentru muzica electronică.

Deși cunoașteam KUG din alte tipuri de experiențe (didactică sau de evaluare), a mă afla din nou acolo, între 23 și 25 martie 2011, a însemnat pentru mine o experiență neașteptat de emoțională. Venită dintr-un București unde ochiul și vorba tuturor sunt critice, unde prezentul și viitorul sunt descrise în nuanțe întunecate, unde toți se plâng de declinul școlii (muzicii) românești, am avut cea mai plăcută experiență posibilă. Am ascultat și cunoscut

cinci studenți ai UNMB într-un context al comparațiilor europene. Și m-am simțit foarte bine, prin rândurile publicului, că provin din aceeași universitate.

Un prim concert, cameral, în *Florentinersaal* din *Palais Meran*, a propus un program de capodopere ale secolului XX. Duo-ul alcătuit din Ioana Gloria Pecingina (anul III) și Mădălina-Claudia Dănilă (anul II) a ales cu temeritate să sondeze complexitatea unor partituri rafinate precum *Sonata în sol major* de Ravel și *Sonata Torso* de Enescu: sonoritatea pură și discreția expresivă a violonistei s-au alăturat alurii temeince și virtuoză a pianistei.

Cu mai multă experiență a cântatului împreună, Cristina Denise Pașa (anul I master), Mircea Alexandru Marian (anul I master) și Tudor Scripcaru (anul II) se constituie într-un trio de mare viitor, căruia doar un "brand" atractiv îi mai lipsește. Muzicienii de mare talent, cei trei știu să se afunde cu pasiune în meandrele lirice, tragice, dansante sau grotești ale *Trio-ului nr.2 în mi minor* de Șostakovici, să nu-și piardă totodată luciditatea în construcție și în detaliul cameral.

Pentru Mircea Marian, succesul alături de colegii din trio a fost doar un prelude. A doua seară a devenit protagonistul

Concertului pentru violoncel de Dvořak, în seria de concerte în abonament de la *Grazer Congress, Stefaniensaal* (clădire ce amintește instantaneu de *Musikverein* din Viena, fiind de altminteri proiectată de același arhitect). Impulsul ascultătorului către comparații de nivel, de școală, de

prezență artistică individuală s-a accentuat în acest concert simfonic. Orchestra KUG, dirijată de Adolf Hennig, nu depășește nivelul mediu academic în *Simfonia nr.104* de Haydn, dar se însufleștește imediat sub bagheta lui Chin-Chao Lin, un absolvent de la Graz care dă culoare și formă acompaniamentului *Concertului pentru pian* de Schumann. Solista, Iris Hond, vine de la Conservatorul Regal *Den Haag* și se află la prima apariție scenică alături de orchestră (cum află din culise): o scuză pentru "lupta" ei cu Concertul de Schumann, dar nu și pentru alegerea acestui război pierdut. Un concert mai puțin solicitant i-ar fi înlesnit un debut mai fericit. Este născută în același an cu Mircea Marian (1987), dar violoncelistul joacă evident în altă ligă. Secundat de aceeași orchestră, acum dirijată de altă studentă la Graz, Antanina Kalechyts, Mircea Marian încheie programul din 24 martie cu un succes remarcabil în celebra partitură a lui Dvořak. Sonoritate caldă și impecabilă, discurs inteligent și captivant, stăpânire matură a tehnicii violoncelistice sunt câteva din evidentele sale calități.

Relatarea despre participarea românească la *International Week* din Graz poate avea doar un singur tip de final, prin omagiul adus celor indirect prezenți acolo, profesorilor de muzică de cameră și de instrument ale celor cinci tineri: Șerban Soreanu și Vasile Țugui, Corina Bololoi, Sandu Sandrin, Gabriel Croitoru, Marin Cazacu și Vlad Dimulescu.

SE PREZINTĂ

Catedra de Instrumente de suflat-Percuție (partea a 3-a)

conf.univ.dr. Florenel Ionoaia

Dalila Cernătescu

Dalila Cernătescu a absolvit Academia de Muzică din București. Din 1997 predă naiul la UNMB, iar în anul 2006 obține titlul de doctor în muzică (coordonator științific - prof.univ.dr. Dan Buciu). Actualmente este lect.univ.dr. la Catedra de Instrumente de Suflat-Percuție, specialitatea Nai.

Dalila Cernătescu s-a născut în București și a început studiul naiului la vârsta de 4 ani. Primul său nai a fost din bambus, apoi din esență de prun și mai târziu din esență de salcâm. Pe parcursul anilor, a realizat o colecție de naiuri impresionantă și unică în același timp, cu ambitusuri diferite, confecționate din stejar, paltin, larice,

plop, tuia, fag, brad, mahon, zingana, mărturisind astfel pasiunea pentru acest instrument și pentru diversitatea sa timbrală.

Debutul Dalilei Cernătescu a avut loc la vârsta de 5 ani, în cadrul unei emisiuni a celebrului realizator TV, Tudor Vornicu. Primul minidisc al interpretei a apărut la vârsta de 10 ani, la Electrecord. Ca genuri muzicale abordează atât muzica populară, cât și muzica pop, jazz, și, nu în ultimul rând, interpretează adesea lucrări aparținând muzicii clasice. Au urmat în decursul anilor extrem de numeroase apariții scenice, turnee și concerte atât cu orchestre de muzică populară conduse de dirijori cunoscuți, printre care Ionel Budișteanu, George Vancu și Paraschiv Oprea, cât și cu orchestre simfonice sub bagheta lui Cristian Brâncuși și Ludovic Bacs.

Din activitatea sa artistică menționăm participarea la următoarele concursuri naționale și internaționale: 1984 - Novi-Sad, Iugoslavia, 1991 - Grand-Prix für Österreich, Schweiz und Deutschland, 1996 - Germania, Eurovision). Un moment important în cariera sa l-a constituit realizarea albumului "Duo de Prestige" împreună cu chitaristul Pedro Ibanez, repertoriul cuprinzând lucrări de M. de Falla, H. Villa-Lobos, N. Paganini, Fr. Schubert, M. Ravel, G. Donizetti, B. Bartók etc. A susținut concerte și a participat la diverse festivaluri din Iugoslavia, Austria, Germania, Franța, Belgia, Elveția și Malaezia. Dalila Cernătescu a fost adesea invitată la televiziuni importante din străinătate, precum ORF1, ORF2 (Austria), Telefun (Elveția), ZDF, ARD (Germania), FR2 (Franța), NHK (Japonia). A realizat înregistrări apărute sub sigla caselor de discuri Electrecord, Bellaphon, Warner Chappell, Carrere Music - Franta, Planett&7Productions, BMGAriola & Jupiter-Records și Octant Musique&Select - Canada. Presa de specialitate consemnează succesul imens de care s-a bucurat solista: "Publicul în picioare a ovaționat-o pe virtuoză naistă Dalila Cernătescu", "...o frumusețe simplă, o magiciană a muzicii.", "Naiul Dalilei Cernătescu sună dumnezeiește".

Din 1992 devine membra SACEM, Franța (Societatea

Autorilor, Compozitorilor și Editorilor de Muzică). Este binecunoscută colaborarea sa cu mulți dintre cei mai de seamă compozitori români – Doina Rotaru, Dan Buciu, Dan Dediu, Mihaela Vosganian, Maia Ciobanu, Diana Vodă-Nuțeanu – care au dedicat acestui instrument piese de referință.

Dalila Cernătescu susține o bogată activitate didactică în cadrul UNMB, încercând să atragă tot mai mulți cursanți către acest instrument. Caută permanent să le imprime studenților dragostea pentru muzica populară autentică, dar dorește să trezească și interesul față de valorile muzicii clasice. Are dificila misiune de a dezvolta inteligența muzicală, de a forma cultura muzicală a tinerilor naiști, care atunci când pășesc pe treptele Universității de Muzică se bazează mai mult pe talent și mai puțin pe o cunoaștere sistematizată a fenomenului muzical. Permanent adaptează partituri scrise pentru alte instrumente în aranjamente proprii, realizând interesante ansambluri camerale de nai, chitară și harpă. Tot în domeniul activității pedagogice menționăm susținerea unui curs de măiestrie, în anul 2008, la "Akademy Seni" din Kuala Lumpur - Malaezia, inclus în cadrul turneului în această țară.

Doamna Fausta Dimulescu este pianistă, lect.univ.dr. la Catedra de Instrumente de suflat-Percuție din UNMB, specialitatea Acompaniament instrumental. S-a născut în anul 1965 și a studiat la Liceele de Muzică din Baia Mare și Cluj Napoca. În 1988 a absolvit studiile de licență la Academia de Muzică "Gh. Dima" din Cluj Napoca, iar în 1998 a absolvit studiile doctorale în cadrul aceleiași instituții, fiind primul cadru didactic al Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție din UNMB care a obținut titlul de doctor în muzică. De asemenea, este absolventa unor studii post universitare de Relații Internaționale și Integrare Europeană la Școala Națională de Studii Politice și Administrative.

continuare în pagina 5

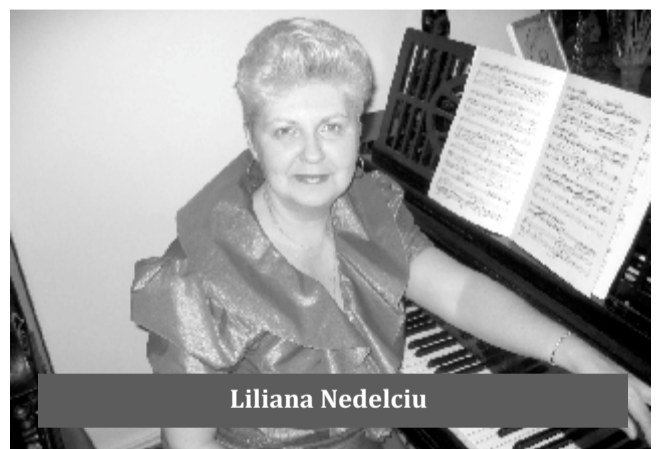
continuare din pagina 4

Fausta Dimulescu

Activitatea sa didactică a început la Liceul de Muzică din Baia Mare, apoi, între 1992 și 1993, a fost asist.univ. la Universitatea "Transilvania" din Brașov, iar din 1993 și până în prezent a obținut succesiv posturile de asistent universitar și lector universitar la Catedra de Instrumente de suflat-Percuție din UNMB. Între 1997-2006 a fost profesor colaborator la Liceul de Muzică "D. Lipatti" din București.

Fausta Dimulescu este permanent alături de studenții Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție, însoțindu-i în numeroase recitaluri pe scenele bucureștene sau în Bacău, Satu-Mare, Râmnicu Vâlcea. A concertat de asemenea la Institutul Cultural Român din Berlin, la Barcelos - în Portugalia și a înregistrat un CD promoțional alături de tenorul portughez Mario Anacleto. În domeniul cercetării științifice consemnă numeroase participări la simpozioane și comunicări naționale și internaționale: Festivalul și Simpozionul Internațional Dinu Lipatti (1996), Sesiunea științifică și artistică de muzică veche, Sesiunea științifică a Liceului de artă din Baia Mare, Seminario Transversal din Porto (Portugalia) și două conferințe la Palestra (Portugalia). La Editura Risoprint din Cluj Napoca a publicat volumul intitulat *Preludiul de la Bach la Debussy: reper de scriitură pianistică în muzica europeană*.

Liliana Nedelciu

Doamna conf. univ. dr. Liliana Nedelciu este pianistă, titulara disciplinei Acompaniament din cadrul Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție a UNMB. S-a născut în București, în anul 1955. În 1974 a absolvit Liceul de Muzică nr.1 din București la clasa de pian a profesoarei Xenia Moscu, iar în 1978 a absolvit Conservatorul "Ciprian Porumbescu" la clasa prof. univ. Aurora Ienei. În timpul studiilor a participat la cursuri de perfecționare în Germania - la Weimar (1976) și mai târziu, în 1984, a participat cu o bursă de studii în Italia, la Lanciano. După cum mărturisește, acești ani au reprezentat o perioadă de muncă intensă, seriozitate, disciplină și rigurozitate, acumulări permanente.

Între anii 1978-1993 a fost profesor de pian la Liceul de Muzică "George Enescu" din București, la Școala de Muzică nr. 3 și la Liceul "Dinu Lipatti", timp în care a obținut gradele didactice II și I cu media 10. În 1993 și 1997 va ocupa prin concurs posturile de lector și respectiv conferențiar universitar la disciplina Acompaniament, în cadrul Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție a UNMB.

Liliana Nedelciu s-a afirmat atât în sălile de concert bucureștene, cât și în străinătate (Germania - Markneukirchen, Cehia - Pimăvara la Praga, Olanda -

festivalul *Gaudeamus*, Italia - Stresa, Austria, Franța). A susținut de-a lungul timpului recitaluri solo sau în formații camerale - duo clarinet-pian, trio "Gaudeamus" și alte ansambluri instrumentale. A realizat un CD în compania flautistei japoneze Yuko Mianaka, precum și înregistrări speciale rămase în Cardex-ul Radiodifuziunii Române alături de clarinetistul Ion Nedelciu.

Liliana Nedelciu are o activitate didactică de peste trei decenii, timp în care a fost mereu alături de tinerii muzicieni pe care i-a îndrumat și i-a acompaniat în recitaluri, la concursuri naționale și internaționale și în cadrul emisiunilor radio sau TV. A inițiat importante proiecte culturale: în 2003 *"Dialog între generații"* - pentru care a primit o Diplomă de Excelență, și în 2010 proiectul *"De la Liceu ...la Universitate"* - cu scopul de a-i implica pe tinerii muzicieni în concertele organizate de UNMB.

Liliana Nedelciu semnează numeroase articole și studii apărute în reviste și publicații ale UNMB și este autoarea a două cărți: *Expresie și comunicare în actul interpretativ și Studii de stilistică interpretativă privind repertoriul pentru clarinet și pian*.

În decursul activității sale artistice și pedagogice doamna conf. univ. dr. Liliana Nedelciu a fost apreciată - fie ca pianist acompaniator, fie ca profesor coordonator - de către studenți, de către publicul sălilor de concert, precum și de presa de specialitate: *"Pianista Liliana Nedelciu se evidențiază prin echilibrul calităților sale: strălucire tehnică, sensibilitate a tușei controlat cu rigoare, intuiție dar și știință a construcției formale, și nu în ultimul rând, un temperament solistic"*. *"Liliana Nedelciu - o pianistă de fină nuanță, de elgantă și culoare"*.

Răzvan Petru Gachi

Domnul Răzvan Petru Gachi este asist. univ. dr., titularul disciplinelor Clarinet și Saxofon din cadrul Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție. S-a născut în București în 1975, a absolvit Liceul de Muzică "George Enescu" în 1993, și studiile de licență și master la UNMB, în 1999. A participat la cursurile de măiestrie susținute de maestrul Aurelian Octav Popa și de prof.univ. Antonio Tinelli.

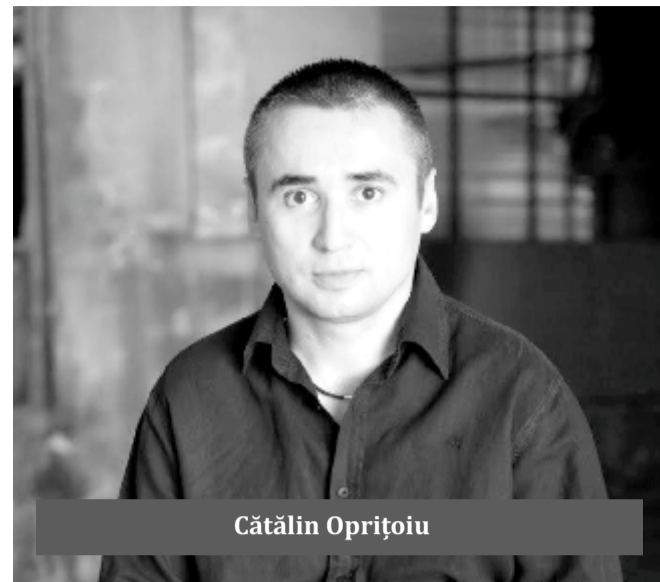
Până la terminarea studiilor a obținut 5 premii I, două premii II și trei premii III la Concursurile Naționale de Interpretare de la Suceava, Pitești, București, Baia Mare, Timișoara și Ploiești. Alături de ansamblul de muzică nouă "Traiect", a participat la festivaluri internaționale și naționale dedicate muzicii contemporane, în România, Republica Moldova, Italia și Bulgaria. Cităm câteva remarci din articolele care surprind evoluția artistică a lui Răzvan Gachi alături de această formație: *"sensibilă interpretare a lui Răzvan Gachi, sobră, precisă și în același timp caldă dovedește acea aprofundare a înțeleșurilor muzicii - care constituie granița ce separă un executant de un interpret"*.

Răzvan Gachi fost colaborator permanent al Filarmonicii din Râmnicu Vâlcea (1999-2002) și al Orchestrei Simfonice a Radiodifuziunii Române (1998-2007), a cântat în Orchestra medicilor, în Orchestra "Universitaria" și a realizat coloana sonoră a piesei de teatru *"Dulcea pasăre a tinereții"*. A susținut recitaluri atât în sălile de concert bucureștene, cât și la Pitești, Ploiești, Brașov, Giurgiu, Câmpina și a participat la numeroase emisiuni radio și TV.

În activitatea sa didactică a acordat o atenție specială saxofonului, realizând diferite reduții ale unor partituri orchestrale pentru ansambluri de saxofoni.

În anul 2010, Răzvan Gachi a susținut teza de doctorat cu titlul *Muzica contemporană românească pentru clarinet și saxofon*. Această realizare îi va deschide noi perspective în abordarea procesului pedagogic în cadrul Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție.

Flautistul Cătălin Oprețoiu, născut în anul 1974, este în

Cătălin Oprețoiu

prezent lector univ. dr. la Facultatea de Interpretare Muzicală a UNMB, solo flautist al Filarmonicii "George Enescu" din București precum și solist permanent al orchestrei "Camerata Classica". Cariera sa artistică este marcată de numeroase succese datorate unei serioase formări profesionale în instituții de învățământ prestigioase, sub îndrumarea unor foarte valoroși profesori de specialitate. Până la absolvirea Liceului de Muzică "Dinu Lipatti" a fost călăuzit în studiul flautului de tatăl său - profesorul Virgil Oprețoiu, studiile de licență și master la UNMB le-a urmat cu profesorii Ioan Cațianis și respectiv Virgil Frâncu, iar în final, pentru studiile aprofundate de specializare solistică a beneficiat de îndrumarea flautistului Andras Adorjan, în cadrul Universității Superioare de Muzică din München, Germania. Simultan, din anul 1995 până în 2003, a participat și la diverse cursuri de măiestrie, susținute de artiști renumiți ca Demetrius Popp, A. Nicole, Ph. Boucli și I. Graffenauer. De-a lungul timpului, numeroase premii și distincții au confirmat nivelul profesional al flautistului Cătălin Oprețoiu: cel mai recent datează din anul 2007, când a obținut Premiul I la *Flute Meeting Competition*, Volos, Grecia. Mergând înapoi pe axa timpului, enumerăm alte importante nominalizări: 1998 și 1996 Premiul I și respectiv III la Concursul Internațional de Flaut - Timișoara, România; 1993 Laureat al Concursului Internațional "Constantin Silvestri"; 1990, 1991 și 1992, Premiul I la Concursul Național de Interpretare, flaut.

Cătălin Oprețoiu a participat la emisiuni radio și TV, a avut concerte și recitaluri ca solist - în Elveția, Spania, Germania și Franța, precum și pe scenele celor mai importante Filarmonici din țară. A fost de asemenea solist invitat al Festivalului de muzică de cameră "Sonoro" în anul 2009 și a susținut cursuri de măiestrie în calitate de profesor de flaut la cursurile de vară "Micul Paris", organizate la București (2008 și 2009). Pe lângă activitatea solistică, a participat la nenumărate concerte ca membru (solo-flautist) în Orchestra Filarmonicii "George Enescu", iar în anul 2004 a colaborat în aceeași calitate cu Seul Symphony Orchestra.

Activitatea sa didactică în cadrul Catedrei de Instrumente de suflat-Percuție a UNMB este încununată de numeroase succese, studenții înscriși la clasa sa de Flaut ocupând poziții tot mai importante la competițiile naționale și internaționale. Este prezent adesea în juriile concursurilor de interpretare destinate flautului sau instrumentelor de suflat din lemn.

Este o fire întreprinzătoare, care totdeauna și-a susținut cu energie ideile și a acționat conform entuziasmului continuu ce-l caracterizează. Această calitate atât de prețioasă și indispensabilă momentului actual, talentul său, ambiția și hotărârea sa l-au propulsat mereu în poziții de frunte ale vieții muzicale contemporane. Toate realizările sale îl îndreptățesc să simtă mulțumirea și împăcarea unui artist deja consacrat și îi dorim să se poată bucura din toată inima de rezultatele studenților pe care îi îndrumă și de tot ceea ce-i oferă viața în domeniul artistic profesional.

Valoarea Catedrei de Instrumente de suflat - Percuție din UNMB se întemeiază și pe devotamentul și profesionalismul celor care nu sunt titulari ai acestei catedre. Acestor artiști de seamă ai vieții muzicale românești le vom dedica un spațiu special în numerele viitoare ale revistei *Acord*.

Festivalul Chei - Ediția III, 5-10 aprilie 2010

O întreagă săptămână din luna aprilie a fost consacrată Festivalului „Chei” organizat de Universitatea Națională de Muzică din București.

Recital Franz Liszt

Diana Robe – Muzicologie, anul III

Desfășurată într-un an Liszt, cea de-a treia ediție a Festivalului „Chei” a prilejuit mai multe evenimente dedicate personalității muzicianului maghiar, printre care și un recital, în 6 aprilie. Publicul sălii „George Enescu” a avut ocazia să asculte lucrări pentru pian și lieduri ale compozitorului în interpretarea unor studenți și masteranzi ai Universității Naționale de Muzică din București.

Deschiderea recitalului i-a revenit lui Ieronim Gugu (anul I, clasa conf.univ.dr. Vlad Dimulescu), care a redat cu aplomb *Mephisto Vals I*. Tot din anul I, Alexandra Baciuc, de la aceeași clasă de pian, s-a remarcat printr-o abordare expresivă a lucrării *Vallée d'Obermann*, în timp ce Daniel Dascălu (clasa prof.univ.dr. Dana Borșan) a oferit o variantă verosimilă *Rapsodiei spaniole*.

Etosul folclorului maghiar a fost supus atenției publicului în interpretarea a două dintre *Rapsodiile ungare nr. 12 și nr. 2* de către Tudor Scripcariu (anul II, clasa conf.univ.dr. Vlad Dimulescu), respectiv de către Bogdan Nicola (anul III, clasa conf.univ.dr. Viniciu Moroianu). De asemenea, Cristina Miharț (anul III, clasa prof.univ.dr. Sandu Sandrin) a recreat convingător atmosfera de marș triumfal a *Studiului transcendent „Eroica”*. Flexibilitate, claritate, expresivitate – iată câteva dintre calitățile vocale reliefate în susținerea vocală a cinci lieduri lisztiene, *Ich möchte hingehn, Ihr Glocken von Marling, Die Schlüsselblumen, Oh, quand je dors și Die Lorelei*, de către sopranele Alexandra Tărniceru (anul I master, clasa lect.univ.dr. Claudia Codreanu) și Iulia Dan (anul I master, clasa c.d.a.dr. Gabriel Năstase). Reacția entuziastă a publicului a fost marca unui eveniment de succes.

De la Baroc la contemporani

Valeria Chebăr – Muzicologie, anul III

Punctualitate și promptitudine au manifestat protagoniștii recitalului din 7 aprilie 2011, desfășurat în Sala „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică din București, în contextul Festivalului „Chei”. Vremea îmbietoare de-afară se face vinovată, probabil, de lipsa publicului. Cu toate însă că sala de spectacol a fost aproape goală, bunul mers al lucrurilor nu a fost cu nimic afectat. Pușinii melomani prezenți au fost prinși în fluxul fascinant al muzicii. Caracterul dansant al Barocului a servit drept punct de plecare prin *Gaillard Bataille* de Samuel Scheidt. În interpretarea cvintetului de alamă alcătuit din Marius Suciuc, Octavian Bogdan, Paul Aniculăieșei, Vlad Bojoga și Ionuț Tălășman (trompete, corn, trombon și tubă) - clasa profesorului Mircea Neamțu, această transcripție și-a păstrat tonul galant, presărat pe alocuri cu momente pline de haz. Dintre studenții anului I am remarcat un ansamblu temerar: Radu Barabancea - vioară, Ioana Enea și Daniel Dascălu - pian, ansamblu care ne-a propus spre ascultare o pagină puțin știută, tripticul *Pastorală, Menuet trist și Nocturnă* pentru vioară și pian la 4 mâini de George Enescu.

Universul sonor al unuia dintre compozitorii aniversați anul acesta, Serghei Prokofiev, a fost evocat de Ioana Pecingină (anul III) - vioară și Mădălina Dănilă (anul II) - pian, discipolele prof.univ.dr. Șerban Dimitrie Soreanu. Sonoritățile tensionate, dispersate pe un ambitus extins, au evidențiat profesionalismul violonistei, cu ținută solistică bine conturată, în vreme ce paleta coloristică variată, cu treceri abrupte de la o stare la alta, a pus la încercare calitățile instrumentistului acompaniator.

Un moment de destindere l-a constituit evoluția expresivă

a ansamblului de clarinete îndrumat de c.d.a.dr. Emil Vișenescu. Deși într-o componență incompletă, fapt ce a impus o reformulare *ad hoc* a discursului, ansamblul ne-a încântat cu un *Studiu* semnat de compozitorul Dan Dediuc și un *Tangou* semnat de Marcel Wengler.

Adevărată desfătare a simțului auditiv, evantaiul expresiei lirice a *Sonatei pentru vioară și pian în la minor, op. 13* de Jan Paderewski a fost pus în valoare de interpretarea de aleasă factură a conf.univ.dr. Raluca Voicu - vioară și conf.univ.dr. Manuela Giosa - pian, aflate într-un admirabil dialog.

Maturitate și echilibru au fost cuvintele de ordine și pentru trio-ul cameral compus din Elida Târșopan (anul IV) - flaut, Ștefan Barbu (anul III) - vioară și Ioana Cojuharov (anul III) - pian. Studenți ai maestrului Șerban Dimitrie Soreanu, ei au interpretat cu măiestrie *Sonata pentru flaut, vioară și pian* de Bohuslav Martinu.

Programul s-a încheiat cu *Suita pentru vioară, clarinet și pian* de Darius Milhaud, odată cu care vraja sonoră s-a instalat în atmosfera sălii de concert. Dialogul expresiv dintre cele trei instrumente, susținut excelent de violonista Oana Spânu-Vișenescu, clarinetistul Emil Vișenescu și pianista Diana Spânu-Dănilă, a încântat publicul spectator, care, la rândul său, a răsplătit interpreții cu aplauze prelungi.

Tineri în afirmare pe scena UNMB

Georgiana Mirică - Muzicologie, anul III

A devenit o tradiție ca luna aprilie să aducă noi manifestări la UNMB în cadrul Festivalului „Chei”. Publicul a primit cu căldură concertele fie ele camerale, solistice, spectacole de operă sau simpozioane de muzicologie. Așadar, timp de șase zile, Universitatea Națională de Muzică din București a fost gazda muzicienilor și a tinerilor talentați și dornici de afirmare.

Sub semnul cameral, ziua de 8 aprilie convinge ascultătorii - pușini, dar buni - că studenții, artiști în devenire, pot înălța sunetele la rang de artă. Colaborarea naștilor Cornelia Tihon, Roxana Bustihan (anul IV) și Robert Farțade (anul I, master) s-a dovedit benefică pentru lucrarea *Blowin' out*, compusă de *Wolf Escher*. Dinamizarea plăcută, îmbinată cu timbrul cald al instrumentelor, a avut ca rezultat o atmosferă angelică. *Sonata pentru flaut și pian* de Serghei Prokofiev a fost interpretată de Amalia Iordache într-o

manieră elegantă, sunetul catifelat redând strălucire discursului muzical. Elementul în care artista excelează este tehnica, element evidențiat în colaborarea cu pianul susținut de conf.univ.dr. Verona Maier.

Studentă în anul II, violonista Simina Croitoru se află la clasa prof.univ.dr. Gabriel Croitoru. Susținând cu tenacitate *La campanella* de Niccolò Paganini, aceasta a îmbinat cu eleganță pasajele dificile cu momente de muzicalitate. Alexandra Potângă, anul IV, a interpretat cu succes *Variațiuni pe o temă de Mozart*, demonstrând o frazare deosebită și dragoste pentru muzică, foarte evidentă în abordarea sa.

Trecând la zona suflătorilor de alamă, trompetistul Cristian Cucu a adus în prim-plan *Melodii lăutărești* de Pablo Sarasate. Alături de lect.univ.dr. Fausta Dimulescu, solistul a oferit o interpretare plăcută, în ton cu lucrarea aleasă.

Soprana Andreea Mădălina Barbu ar putea fi confundată cu

ușurință cu o ciocârlie: timbrul deosebit, rafinamentul și acuratețea sunetelor ne-au fascinat, mascând rarele clipe de decalaje cu acompaniatorul. Cantabila lucrare *Don César de Bazan, Sevillana* de Jules Massenet a fost urmată de celebra arie din *Elixirul dragostei, Una furtiva lagrima*, de Gaetano Donizetti în interpretarea tenorului Ioan Hotea (anul II). Deși pornită mai timid, sub semnul emoțiilor, interpretarea s-a redresat, demonstrând ascultătorilor aptitudine și coerență muzicală.

Ascunși în spatele multor ore de studiu intens, tinerii acestui recital au făcut față cu brio cerințelor actuale ale muzicii. Așadar, publicul recunoscător a aplaudat minute în șir, mulțumind și încurajând o nouă întâlnire. Nădăjdum că festivalul *Chei* reprezintă un prim pas într-o viitoare serie de reușite. Succes!

Round about 7 pm

Ana-Cristina Leonte - Compoziție, anul III

Vineri, 8 aprilie, în cadrul zilelor sale festive, Universitatea Națională de Muzică din București a găzduit un concert special, cel al clasei de Compoziție jazz coordonată de conf.univ.dr. Mircea Tiberian. Acest eveniment a adus pe aceeași scenă instrumentiști și vocaliști care se bucură de o activitate concertistică intensă, unii dintre ei având deja nume rezonante în peisajul jazzului românesc.

Seara a debutat cu *Helen & Friends*, avându-i în componență deopotrivă pe cea mai tânără vocalistă, Elena Moroșanu, reprezentanta anului I, și pe cel mai tânăr instrumentist (la pian), Toma Dimitriu, elev încă la Liceul de Muzică „George Enescu”, la contrabas pe Michael Acker (anul III) și la tobe pe Matt Smith. Ei au interpretat piese tradiționale din sfera jazzistică și cea de musical, însă într-o abordare modernă: *Too marvelous for words*, *The surrey with the fringe on top* și *Walking in the field*.

Cu mult entuziasm, *Energy 2* și-a făcut apariția, grup alcătuit în cea mai mare parte din studenții anului II ai specializării Compoziție jazz - Muzică ușoară: Borza Larisa (voce), Andreea Moldovan (voce), Noemi Jakab (voce), Ion George Tudor (voce), Eduard Șerei (chitară), Radu Dumitru (pian), Iulian Horvat (chitară bas). În prestația efervescentă pe care au creat-o, îmbinând arome de soul, blues și funk, au participat și studenții din anul III Alex Kocsis (tobe) și Sergiu Teslaru (saxofon).

Recitalul a continuat cu masteranzii secției de Jazz, într-o formulă incipient instrumentală alături de chitariștii Alex

Man și Ciprian Pop, basistul Adrian Flautistu și violonistul Constantin Mirea. Ultimul menționat a reușit să imprime atmosferei un iz de rustem cu nuanțe de etno-jazz atunci când a prezentat publicului o compoziție proprie. Gigantul Alexandru Constantin (voce) a fost foarte aproape de stilul unor George Benson sau Al Jarreau când a interpretat piesele *This Masquerade*, respectiv *We're in this love togheter*. A urmat Irina Tănase (voce), prezența exuberantă a seriei, care a avut în repertoriu și celebra piesă *Somewhere over the rainbow*.

Ropotele de aplauze și scandarea pentru bis le-a obținut *JazzChallenge*, trupă care îi are ca membrii pe Dan Nicolau (trompetă), Alex Borșan (pian), Ciprian Pop (chitară), Adrian Flautistu (chitară bas) și Laurențiu Zmău (tobe).

Concertul s-a încheiat cu binecunoscuta prezență muzicală a Nadiei Trohin, care, acompaniată de chitaristul Alex Man, a arătat direct faptul că secția de jazz a universității este activă, vie, cu multă muzică și suflet de oferit publicului.

Concursul de compoziție „Ștefan Niculescu”

Sebastian Androne - Compoziție, anul III

„Concursurile sunt pentru cai, nu pentru artiști.” Celebra afirmație a lui Bartók referitoare la ofensa pe care concursul o aduce artistului ca arhetip incomensurabil este totuși ignorată de realitatea numeroaselor competiții atât în interpretare, cât și în creație și critică muzicală.

De ce o competiție poate pune în primejdie condiția de artist? Artistul creează, iar obiectul actului său creator are sau nu are valoare. Încercarea de a eticheta actul artistic și de a-l măsura printr-un punctaj este supusă unui risc asumat al celor ce oferă premiile: o operă de artă poate fi considerată un eșec la momentul premierii sale, dar peste câteva decenii drept o capodoperă-reper; desigur, și reversul medaliei se aplică. Condiționat diacronic și sincron, actul artistic nu poate fi măsurat „la milimetru” și nu impune un statut valoric permanent; în urma unei competiții, el este încadrat, comparat și supus unor parametri baremici, devenind victimă a patului lui Procust.

Cu toate acestea, concursurile au avut ca inițiativă stimularea actului de creație! Ele pun la treabă artistul! Au fost concepute pentru a încuraja creativitatea și de a o

premia! În aceeași ipostază se află și Concursul „Ștefan Niculescu”, aflat la ediția a III-a.

Pentru noi, cei de la Compoziție clasică, concursul este și o cale de a ne auzi lucrările cântate (bine) de către colegii de la Interpretare muzicală. De regulă, etapa a II-a a unui concurs de compoziție constă în prezentarea în fața comisiei a interpretărilor celor mai bune lucrări înscrise în concurs. Pentru noi, ucenici într-ale compoziției, să ne auzim creațiile este cel mai valoros premiu! Acest lucru a fost făcut posibil anul acesta datorită unor interpreți-eroi care au avut bunăvoința de a studia și învăța lucrările având doar două zile la dispoziție. Ei sunt: Ana Chifu (flaut), Olga Tănase (pian), Lidia Ciubuc (pian), Claudiu Danciu (clarinet), Mihai Rebac (clarinet) și Radu Croitoru (violoncel).

La scurt timp după interpretarea pieselor, juriul a decis să ofere următoarele premii:

- premiul IV ex-aequo: Lucian Mârza (Academia de Muzică din Cluj, anul IV, clasa prof. univ.dr. Adrian Pop) pentru lucrarea *One night at the Old Castle* (violoncel și pian) și Alexandru Mihalcea (anul I, clasa prof. univ. Nicolae Coman) pentru lucrarea *Portretul unui demon* (clarinet și

violoncel);

- premiul III ex-aequo: Veronica Anghelescu (master anul I, clasa prof. univ.dr. Doina Rotaru) cu lucrarea *Eu voi fi soarele negru, pământul* (clarinet și pian) și Elena Mîndru (Academia de Muzică din Cluj, anul IV, clasa prof. univ.dr. Adrian Pop) cu lucrarea *Passacaglia in Blue* (vioară și pian);

- premiul II ex-aequo: Lidia Ciubuc (anul II, clasa conf.univ.dr. Livia Teodorescu) cu lucrarea *Lumini și tenebre* (violoncel și pian) și Andrada Diana Vulcu (anul II, clasa prof. univ.dr. Doina Rotaru) cu lucrarea *În mijlocul furtunii* (flaut și pian);

- premiul I nu s-a acordat.

Roadele unui concurs de compoziție încep cu experiența pe care o dobândești scriind cea muzică pe care o faci cunoscută unor profesori de specialitate și pe care o poți auzi în starea sa „vie” interpretată de muzicieni profesioniști. Abia la sfârșit aș menționa premiul în sine, fie el *Întâi* sau *Patru* - deși funcționează foarte bine ca o carte de vizită, acesta nu stabilește întotdeauna potențialul sau mai mai ales valoarea unui compozitor. Însă îl poate promova și îi poate oferi terenul necesar unei dezvoltări componistice propice.

Protocol și muzică la nivel de excelență

George Rizea - Muzicologie, anul II

Sala „George Enescu” a găzduit în penultima seară a Festivalului „Chei”, sâmbătă, 9 aprilie, *Gala excelenței în Universitatea Națională de Muzică din București*. Această manifestare s-a aflat la prima ediție, fiind creată în scopul prezentării elitelor muzicale din acest an universitar, deopotrivă maestri și studenți. Rectorul UNMB, prof.univ.dr. Dan Dediu, a înmănat medalii profesorilor cu activități deosebite, astfel fiind omagiate personalități cu implicări marcante în viața universitară a instituției. De asemenea, cei mai valoroși participanți ai Concursurilor „Mihail Jora” și „Ștefan Niculescu” au fost premiați, distincțiile oglindind măsura performanțelor lor.

Intercalate cu momentele protocolare de decernare a premiilor, prestațiile artistice vocal-instrumentale au avut o înaltă ținută. Astfel, am asistat la un program echilibrat; debutul a aparținut Ansamblului de percuție *Game*, cu două piese moderne, de Edgar Varese și György Ligeti. A urmat Cătălin Dima (doctorand) cu piesa pentru pian *Scarbo* de Maurice

Ravel, Alexandru Mălaimare (vioară, anul III) și Mihaela Neacșu (pian, anul II) cu *Fantezia Carmen* de Franz Waxman, Mihai Ritivoiu (pian, anul III) cu partea I a *Sonatei nr.1 pentru pian* de George Enescu, apoi Irina Baianț (canto, anul III) acompaniată de conf.univ.dr. Andreiana Roșca a interpretat aria Norinei din opera

program destul de bogat i-a urmat pentru final o realizare capabilă de a șterge orice urmă de oboseală: partea I din *Octetul op. 20* de Felix Mendelssohn Bartholdy, într-o convingătoare tălmăcire susținută de Vladimir Pătrașcu, Monica Bălășoiu și Dumitru Porcescu (viori), Vasile Călin și Emanuel Vots (viole) și Lucian Nicolescu și Alexandra Potângă la cello.

Nu este inutil, de asemenea, să amintim și profesorii care i-au pregătit pe studenții artiști: Alexandru Matei (percuție), Dana Borșan și Viniciu Moroianu (pian), Ionel Voineag (canto), Luiza Avram și Verona Maier (muzică de cameră).

Deși manifestarea s-a desfășurat pe parcursul a trei ore timpul petrecut cu interpretării acestui program a bucurat publicul prin maniera profesionistă de respectare a valorilor, și prin momentele muzicale spectaculoase. După această primă *Gală a excelențelor* mi se pare firesc să sperăm că vor veni și altele...

Don Pasquale de Gaetano Donizetti; din nou, pianistul Mihai Ritivoiu, acompaniindu-l pe Horațiu Ludușan (violoncel, elev la Cluj Napoca), a prezentat *Adagio și allegro pentru violoncel și pian* de Robert Schumann, soprana Veronica Anușca (master II), acompaniată de drd. Mihai Murariu, a adus o nuanță de comic muzical cu aria din opera *Telefonul* de Gian Carlo Menotti. Unui

„Vrăjitorii” lirice studentești

prof.univ.dr. Grigore Constantinescu

Desfășurarea Zilelor europene ale Operei prilejuiește, în deschiderea Festivalului „Chei” al UNMB, prezentarea pe scena teatrului liric studentesc a operei händeliene *Alcina*. În materialele de promovare a evenimentului, calificativele acestei premiere drept un spectacol „de școală” ridică semnificativ ștacheta calității întregului festival, organizat anul acesta, din nou. „Pașii” spre eveniment, care au precedat montarea prin câteva argumente importante, reflectă contribuția unor responsabilități asumate care, mai apoi, se situează în spatele cortinei de premieră. *Primo* – opțiunea Catedrei de canto și a Decanatului Facultății de Interpretare pentru un repertoriu teatral-muzical baroc (prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu, conf.univ.dr. Bianca Manoleanu); *secundo* – alegerea colaboratorilor prin cooptarea creațiilor de scenografie, costume și litching ale Universității Naționale de Arte București (scenografie, video-proiecții Anca Albani, asistenți costume și decor Oana Micu, Nevenka Todorovska, asistenți costume Raluca Frățiloiu, Ioana Nestorescu, Elena Gheorghe, creație peruci Andreea Săndulescu, graphic design Delia Știrbu); *tertio* – asigurarea unei coordonări profesionale pentru stilul de

acompaniament, cu orchestra de „barokeri” ai UNMB condusă de muzicieni specializați în repertoriul barocului englez (dirijor Adrian Butterfield, din Marea Britanie, asistent dirijor Adrian Buciu, concertmaestru Mihai Ghiga, clavecin Verona Maier); *quatro* – pregătirea muzicală prealabilă, pentru implementarea textului muzical și poetic în grupul interpreților (dirijorul Alexandru Geamăna, pianistul Mihai Vărtosu); *quinto* – lucrul pentru adaptarea regizorală la un stil de spectacol baroc (regia Anda Tăbăcaru Hoge, mișcarea scenică Monica Mihăescu).

La enumerarea-inventar se adaugă, cu merite incontestabile, prestația interpreților, spectacolul argumentând că nu există, conform unui vechi dicton, „roluri mari și roluri mici”. Evoluțiile interpretative dovedesc că dispunem, în ansamblu, de o distribuție ofertantă pe planul redării muzicale și al prezențelor scenice, capabilă a răspunde pozitiv unei virtuale invitații din partea Operei Naționale București, de preluare a unui astfel de spectacol.

Ar fi util să formulăm unele calificative, în ordinea „intrărilor în scenă”: *Alcina* – Rodica Vică impresionează prin prezența dramatică muzical-scenică; *Ruggero* – Emanuela Pascu

interesează prin conformarea convingătoare la datele de travesti ale rolului; *Bramante* – Adina Secobeanu ne surprinde agreabil prin accesul la

personajul belcantist adolescentin; *Morgana* – Veronica Anușca exploatează cu agilitate pitorescul comportamental al desenelor vocale; *Oberto* – Ana Cebotari vădește o clară disponibilitate a cântului și agilității din perspective carismatice; *Oronte* – Nicu Simonov se integrează firesc în cântul baroc destinat vocilor bărbătești înalte, iar *Melisso* – Justinian Zetea imaginează, într-o notă alternativă de serios și luciditate, contrastul oferit de unica voce gravă a spectacolului. Să amintim și buna coordonare realizată scenic a participării studenților I și II Canto.

Spectacol „de școală”? Poate mai mult decât atât, producția se înscrie în „cheia” miracolelor Alcinei de a transforma o premieră într-o ocazie ce demonstrează, dincolo de emisiunile ProTV, că „românii au talent!”.

O sărbătoare, o comemorare

Octavia-Anahid Dinulescu

Festivalul „Chei” s-a încheiat duminică, 10 aprilie, printr-un concert desfășurat în prestigioasa sală a Radiodifuziunii, eveniment dedicat memoriei victimelor catastrofelor naturale din Japonia. Ca omagiu, *Adagio de Albinoni* (cu Dan Racoveanu la orgă) a fost introdus în program ca prolog al concertului pentru a marca momentul comemorativ, un gest de prietenie adresat națiunii japoneze, al cărei guvern, printr-un proiect substanțial, a dotat Universitatea Națională de Muzică cu un fond important de instrumente noi.

Concertul în sine merită remarcat prin consistența repertoriului, o alegere care asigură o formulă de succes în orice stagiune a instituțiilor muzicale consacrate. Este adevărat că alcătuirea aceasta a repertoriului, cuprinzând *Uvertura Coriolan* și *Triplul concert* de Beethoven, apoi *Simfonia nr. 4* de Brahms - așadar piese cu greutate din repertoriul clasic-romantic, binecunoscute publicului,

chiar și celui cu gusturi mai conservatoare - a conferit întregului concert un aer de sobrietate, prin apelul la valorile profund

clasicizante ale muzicii lui Beethoven și Brahms. Estemînsă un aspect pe care o orchestră de studenți îl contrabalansează cu ușurință, prin aerul de prospețime pe care îl degajă, în mod firesc, în interpretare. Orchestra „Universitaria” a UNMB, dirijată de Alexandru Ganea, a realizat o reușită certă. Chiar și imperfecțiunile, înconjurate de entuziasm și de aplombul specific, au primit o nouă lumină. A fost mult mai mult decât un concert „de școală”. Mai ales în simfonia de Brahms, orchestra, eficient gestionată de la pupitrul dirijoral, a avut momente remarcabile, cu sonorități închegate, frumos arcuite, bine modelate timbral. Un loc special, ca întotdeauna,

l-a avut concertul instrumental, unde cei trei soliști au strălucit. Violonista Simina Croitoru, violoncelistul Răzvan Suma și pianistul Toma Popovici au știut să îmbine relațiile de tip cameral din interiorul unei formații de trio cu cele de tip solistic față de orchestra care li se alătură. Cu aplomb, cu sensibilitate lirică, cu vigoare beethoveniană, cu rafinamentul cantabilității, cei trei interpreți au constituit un trio solistic coagulat, păstrându-și fiecare personalitatea în discurs, într-un delicat joc al colaborărilor de scenă.

Orga în Festivalul Chei

lect.univ.dr. Dan Racoveanu

Seara de orgă, ce a avut loc în a treia zi (7 aprilie) a Festivalului „Chei”, ediția a III-a, a reunit, la inițiativa doamnei decan prof. univ. dr. Bianca Manoleanu, câțiva organiști renumiți ai țării. Existența remarcabilului instrument din sala „George Enescu”, construit în 2007 de elvețienii Ferdinand Stemmer și Barbara Dutli, împreună cu echipa atelierului-școală „Construcții de Orgi și Tâmplărie” de la Hărman (Brașov), a deschis încă de la inaugurare o perspectivă concertistică nouă pe care Universitatea Națională de Muzică nu o avea. Prezența acestei orgi în spațiul bucureștean plasează sala „George Enescu” în circuitul celor mai prestigioase spații dedicate muzicii de orgă pe care le deține capitala. Publicul numeros la concert a confirmat interesul de care se bucură orga și cu siguranță că prezența mai multor organiști de seamă în aceeași seară a constituit un motiv în plus. Programul concertului a oferit cu precădere lucrări din literatura de orgă a secolului XIX, încadrate simetric de Bach în ipostaza de compozitor, pe de o parte, și de nume inspirator (B. A. C. H.), pe de alta. Astfel, în deschidere, organistul catedralei Sf. Iosif, conf. univ. dr. Marcel Costea, a interpretat *Concertul în Sol major BWV 592*. Lucrarea este o transcripție a lui Bach după un concert pentru vioară și orchestră de Johann Ernst, prinț de Saxa-Weimar, conceput în spirit italian. *Preludiul de coral BWV*

401 *„O Lamm Gottes unschuldig”* (Mielul neprihănit al lui Dumnezeu) ce a urmat ne-a transpus în atmosfera meditativă a perioadei Patimilor.

Fuga I pe numele B. A. C. H. de Georg Andreas Sorge a fost redată cu multă acuratețe stilistică de organistul Bisericii fortificate din Cislădie, Remus Henning. Programul său a continuat cu două sonate de Baldassare Galuppi, scrise în binecunoscutul *style galant*. Remus Henning a încheiat cu o lucrare romantică și anume *Toccata* de Gaston Belier.

Renomita organistă din Sibiu, prof. univ. dr. Ursula Philippi de la Academia de Muzică Gh. Dima din Cluj, a dorit să marcheze bicentenarul nașterii lui August Gottfried Ritter, interpretând cu măiestrie o lucrare de referință a repertoriului romantic de orgă – *Sonata a 3-a în la minor op. 23*. Alături de Mendelssohn, Ritter este creatorul sonatei romantice pentru orgă, generând o formă amplă, de largă respirație, ce oferă organistului posibilitatea unor registrații pe măsură.

Ca o variație în programul seriei, au urmat două lucrări la patru mâini – un preludiu de coral de Christian Gottlob Höpner și *Fantezia de concert în re minor, op. 87* de Adolph Hesse – în interpretarea Fernandei Romila și a lui Dan Racoveanu, titularul Clasei de Orgă a Universității Naționale de Muzică.

Erich Türk, lect. univ. dr. la Academia de Muzică Gh. Dima din Cluj, și Steffen Schlandt, organistul Bisericii Negre, au adus un omagiu organistului și compozitorului brașovean Rudolf Lassel de la a cărui naștere se împlinesc 150 de ani. *Preludiul și fuga în do minor*, interpretat de compozitor la examenul de absolvență a studiilor sale de la Leipzig, constituie fără îndoială o lucrare de mare valoare atât prin tehnica componistică, cât și prin profunzimea mesajului muzical. Interpretarea lui Erich Türk a fost impecabilă, de o mare agilitate și precizie tehnică și o remarcabilă suplețe a pasajelor de pedalier. După acest moment de anvergură, a urmat binecunoscuta piesă a compozitorului și muzicologului Hans Peter Türk, *In Honorem Honteri*, lucrare foarte apreciată ce se află în repertoriul multor organiști. Variațiunile pe *Iambicum trimetrum* din „*Odae cum harmoniis*” de Johannes Honterus au fost redată cu multă fantezie și știință a registrațiilor.

Psalmul 42 „Wie der Hirsch schreit” (Așa cum dorește un cerb apa izvoarelor) de Rudolf Lassel a confirmat valoarea acestui

Marcel Costea – gânduri răzlețe în festival

consemnează Silvia Talpoș, *Muzicologie anul III*

Scopul acestui festival, în opinia mea este unul terapeutic, acela de a ne face mai buni și mai aproape de idealurile creștine. Mă bucură foarte mult că acest festival a inclus pentru prima dată și o seară de orgă. Este un lucru bun pentru noi toți, în special pentru organiști, deoarece se pot afirma prin astfel de evenimente.

Au fost și lucruri bune și mai puțin bune, iar repertoriul a fost unul care nu întotdeauna s-a ridicat la nivelul unor instrumentiști profesioniști.

Momentul cel mai important și plăcut a fost acela că s-au întâlnit o parte din cei mai cunoscuți organiști din România și nu numai pe scena Universității noastre.

Pentru mine Bach reprezintă aproape tot ce înseamnă muzica. Iar muzica aceasta este cea care mă reprezintă cu adevărat. Mergând mai departe cu raționamentul, încerc să imit, încerc să mă transform într-o persoană contemporană cu Bach, iar asta spune totul.

compozitor prin interpretarea convingătoare și de un mare rafinament al registrației a lui Steffen Schlandt. Seara de orgă s-a încheiat cu celebrul opus al lui Liszt, *Preludiul și fuga pe tema B. A. C. H.*, omagiind astfel bicentenarul nașterii renumitului compozitor. Lucrarea de mare virtuozitate și inventivitate a ipostazelor prin care trece tema cromatică a fost interpretată cu multă strălucire și naturalețe, Steffen Schlandt exprimând prin calitățile sale fireasca sa muzicalitate.

Prezența remarcabililor organiști a scos în evidență calitățile indiscutabile ale registrelor acestei orgi care prin arta combinatorie se contopesc în infinite culori timbrale.

Corala Psalmodia

Alexandru Mija, Dirijat orchestră, anul III

"Muzica psaltică este scrisă de oamenii care au plâns în rugăciuni de pocăință și s-au bucurat în rugăciuni de iertare, punându-se în comuniune cu îngerii din ceruri pentru a înălța pe pământeni în iubirea lui Dumnezeu..." Sunt cuvintele Preafericitului Părinte Patriarh Daniel cu prilejul împlinirii a 20 de ani de existență a formației de muzică bizantină "Psalmodia", cuvinte care ne poartă cu gândul la concertul din 7 aprilie, din sala „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică, al aceleiași formații mai sus pomenite, moment de desfătare spirituală, de meditație, ce a purtat pe ascultător în vremuri de demult, pline de sacralitate. Este unul dintre concerte deosebite ale Festivalului "Chei" atât prin tematica religioasă, cât și prin unicitatea și originalitatea sa, toate aceste elemente fiind "ingredientele" unui moment îndelung așteptat de cunoscători, savurat de cei care au fost pentru prima dată martori ai unui asemenea eveniment ori regretat de cei

care nu au avut prilejul de a se împărtăși cu "har dumnezeiesc" din sunetul sacru al acestei "cete" de vestitori ai bucuriei Învierii lui Hristos, plămădită și îngrijită de "patriarhul" ei, maestrul muzicii bizantine românești, Sebastian Barbu Bucur. Pentru că activitatea de aproape 23 de ani a acestei formații se datorează, în primul rând, maestrului, un om cu merite extraordinare în bizantinologia românească, care și-a pus în slujba talentului și idealurilor sale toate eforturile și strădania de scoatere la lumină a unei muzici uitate sau poate chiar neștiute, sortite degradării în manuscrisele îmbătrânite de povara anilor. Profesorul Sebastian Barbu Bucur dă viață acestor bijuterii religioase cu ajutorul formației sale de suflet, corala "Psalmodia", formație care în prezent se află sub conducerea muzicală a doi neobosiți "slujitori" ai tradiției muzicale bizantine, Nae Gheorghiu și Gabriel Oprea. Trebuie să felicităm și să aplaudăm din tot sufletul

actul artistic al acestor tineri și să ne bucurăm împreună de efectele benefice pe care această muzică le-a produs asupra noastră, cei prezenți în sală, care ne-am bucurat în număr mare de acest dar bogat, profund spiritual.

Nijinski

Alice Tacu - Sinteză muzicologică, master anul I

Nu pot să spun cât de mult m-am bucurat că am putut să mă duc la Conservator ca să văd o piesă de teatru - și nu la TNB, la Bulandra, la Odeon sau în alte locuri, ci în Sala noastră de Operă. De data aceasta, pe tava cu evenimente servită de Festivalul „Chei” ediția 2011 stătea mai mult sau mai puțin ascunsă o trufanda: spectacolul *Nijinski* (în regia Mălinei Andrei și a Emei Nicola). În parte teatru, în parte dans, într-o formulă numită de organizatori a așa-zisului *one man show*. Dar, în cazul acesta, cum a ajuns piesa să facă parte din festivalul de aniversare a Universității? În primul rând datorită tematicii, care se centrează pe personalitatea lui Vaclav Nijinski. Pe lângă combustia pe care a creat-o în dansul și în coregrafia modernă de la începutul secolului 20 sub eticheta companiei *Baletelor Ruse* a lui Diaghilev, Nijinski a fost martor și indirect cauză a scandalurilor din ambianța Parisului din anii 1910. Cu coregrafia pe care a gândit-o pentru *Preludiul la după-amiaza unui faun* și pentru *Jocurile* lui Debussy în 1912 sau cea pusă pe roate pentru *Ritualul primăverii* a lui Stravinski în 1913, Nijinski a brasat zdravăn pudoarea și sensibilitatea publicului francez pentru frumos. Mișcărilor lascive, convulsive, uneori pătrătoase și, în orice caz, contorsionate în ochii parizianului rafinat, au făcut o breșă în zidul coregrafiei „clasice” de atunci. Pe lângă rolul de vizionar, Nijinski a fost într-un fel și promotor al muzicii, cu forfota pe care a înlesnit-o în jurul aspectului vizual al unor partituri și-așa suficient de moderne.

În al doilea rând, pe lângă subiectul piesei, a stat drept legătură cu UNMB un proaspăt student în anul I, la Canto - Filip Ristovski - pe umerii căruia s-a clădit întreaga lucrare. Cu un aplomb dezarmant, a susținut timp de o oră un spectacol de actorie și dans. Iar muzica? Păi, un mozaic de fragmente în coloana sonoră din *Preludiul la după-amiaza unui faun*, *Ritualul primăverii*, *Șeherezada*, *Petrușka*, puțin

Arvo Pärt, frânturi de tangouri și muzici cu nuanțe psihotice, chiar și un moment în care Nijinski își cântă agonia în *Ridi, pagliaccio*. Tot timpul, muzica este dublată în plan coregrafic de aluzii la gesturile și posturile deja istorice pe care Nijinski le-a conceput, uneori sunt schițate mișcări clasice de balet într-un ton persiflant, în timpul monologului din piesă, alteori apar de nicăieri crize maniacale de agitație și pumni izbiți în ziduri nevăzute - coregrafia îi aparține Mălinei Andrei. Iar textul este o sinteză a caietelor lui Nijinski, a celor 200 de pagini scrise la 29 de ani, cu câteva luni înainte de a fi internat la azilul de nebuni. Paginile sunt deja impregnate de o gândire schizofrenică, Nijinski se identifică cu Dumnezeu, vorbește despre Diaghilev, despre soția lui, despre artă. Se pare că a fost încercarea disperată de a se exprima a unui om care pierdea legătura cu lumea, sforțarea unui dansator de a se face înțeles prin cuvinte și nu prin limbajul trupului. Din jurnal, scenariul a fost contras de Ema Nicola în șase pagini.

Pentru toate acestea este nevoie de un interpret care are susținere și care se poate mișca în voie atât în domeniul actoriei, cât și în cel al dansului - mișcărilor incluse, turele nenumărate de scenă cer un efort fizic considerabil. Dar Filip Ristovski este obișnuit cu tipul acesta de solicitare. Macedonean, născut în 1975 și naturalizat în România de mai bine de un deceniu și jumătate, a colaborat în copilărie cu Teatrul Național din Bitola (Macedonia), a absolvit studii de actorie în București și acum își începe pregătirea instituționalizată de cântăreț la clasa prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu. Nu e străin deloc de cântatul pe scenă (a jucat în mai multe musicaluri de-a lungul timpului și a făcut parte din mai multe grupuri muzicale) și nici de profesionismul în cântat (din 1996 studiază la UNATC și în particular canto clasic cu conf.univ.dr. Bianca Manoleanu). Iar rezistența din *Nijinski* a fost câștigată și în cei opt ani și jumătate de când piesa se tot montează în România, Macedonia, Serbia, Franța,

Ucraina - în limbile țărilor gazdă, iar uneori în engleză. Dacă ar fi să trec rapid prin ce ar putea fi îmbunătățit în spectacolul din 8 aprilie, aș începe cu unele detalii acustice. Când actorul se întorcea cu spatele, cei din rândul doi deja trebuiau să își încordeze auzul. Ce-i drept, și sonorul muzicii ar fi trebuit reglat mai bine cu vocea lui Filip Ristovski. Cât despre piesa în sine, foarte multe momente mi-au plăcut, dar uneori dramaturgia ei pica într-o desfășurare ternă, pentru că trecea cu atât de multă rapiditate printr-o paradă de stări, încât nu reușeam să te implici emoțional: rămâneai în afara piesei. E adevărat că direcția logicii este fracturată într-o minte schizofrenică și probabil că scenaristul a vrut să arate tocmai aceste scurtcircuitări. Dar dacă scenariul este gândit astfel, el trebuie echilibrat din interpretare. S-ar simți nevoia de mai multă așezare fie în concepția piesei, fie în realizarea ei, ca să se poată empatiza tot timpul cu condiția nebuniei. Dar toate acestea țin fie de detalii de „organizare” a piesei, fie de niște aspecte ajustabile ale spațiului.

Într-un fel, *Nijinski* a fost o surpriză. Piatra de încercare când abordezi un astfel de subiect pare a fi însăși natura lui Nijinski, cu alura sa atât de efeminată ce se poate intui din poze, cu sentimentele controversate ale homosexualului îndrăgostit și tiranizat de Diaghilev. Cu toate acestea, spectacolul *Nijinski* în această versiune caută momente „fulger” de agonie, dar și de comic. Vrea să te ducă într-o altă sferă emoțională decât te-ai aștepta. Și atunci, tonul câteodată comic te-ar putea îndepărta de esența personalității și vieții chinuite a lui Nijinski, ar putea da rolului în final un aer neconvingător, într-un carusel de la seriozitate rezonatoare, până la glumă superfluă. Tocmai de aceea trebuie să fii deschis la invitația producătorilor de a descoperi un alt Nijinski, într-o prezentare inventivă, cu un decor minimal, dar simbolic, într-o stare de continuă întrebare: cum și-a trăit într-adevăr anii de nebunie?

Festivalul „Chei”: Simpozion de muzicologie

asist.univ.dr. Florinela Popa

Agenda Festivalului „Chei” a inclus, ca și la precedentele sale ediții, un Simpozion de muzicologie - programat pe 5 aprilie, la Sala „Lipatti”. Deschiderea evenimentului a fost rezervată, deloc întâmplător, acordării premiilor de la Concursul Național de Muzicologie, organizat de UNMB. Momentul a însemnat un bun prilej de a-i cunoaște pe câțiva muzicologi din tânără generație, actualmente studenți și masteranzi la București, Cluj și Iași, ale căror eseuri pe tema *Portret de muzician: Franz Liszt* au fost creditate de juriu.

Grupa I - anii I-II

Premiul I - Radu Mihalache - București
Premiul II - George Rizea - București
Premiul III - Daniela Mitrea - București

Grupa II - anii III-IV

Premiul I - Alexandra Marinescu - Cluj
Premiul II - Cornea Cristina - Cluj
Premiul III - Diana Robe - București
Mențiune - Roxana Maiorean - Iași

Grupa III - Master

Premiul I ex equo - Alice Tacu - București
- Mihaela Bălan - Iași
Premiul II - Theodor Constantiniu - Cluj
Premiul III - Ioana Tataran - Cluj

Tematica Simpozionului, *Aniversări de artiști: Franz Liszt, Gustav Mahler, Béla Bartók, Serghei Prokofiev, George Enescu, Mihail Jora, George Manoliu*, a permis o diversitate foarte mare a comunicărilor, binevenită într-un maraton muzicologic de nu mai puțin de șase ore. Totuși, așa cum era de așteptat, figura lui Franz Liszt a fost nucleul în jurul căruia au gravitat opt (din cele 16) lucrări prezentate. Unghiurile de abordare au pus în lumină un artist complex, văzut: *în relație cu muzicienii români* (de muzicolog Viorel Cosma), ca *un muzician controversat* (conf. univ. dr. Carmen Manea), *între virtuozul monden și misticul catolic* (lect. univ. dr. Luiza Avram), *în universul culturii românești* (dr. Vasile Tomescu). De asemenea, a fost atent analizată *receptarea astăzi a operei lisztiene pentru pian* (prof. univ. dr. Lavinia Coman) și nu a lipsit nici perspectiva asupra *universului*

muzicii vocale - poezie și virtuozitate (conf. univ. dr. Andreiana Roșca), ori asupra unui *opus* ca *Mephisto Valse sau diabolus in musica* (masterand Izabela Cernătescu).

Portretul unui alt muzician, Gustav Mahler, de la a cărui dispariție se împlinesc 100 de ani, a prins contururi profund umane în două eseuri: *portretul artistului văzut de aproape* (prof. univ. dr. Grigore Constantinescu) și *Gustav și Alma sau despre muzică și iubire* (asist. univ. dr. Irina Boga). De asemenea, au fost evocați Béla Bartók, prin câteva *reperetorice și stilistice* (lect. univ. dr. Anamaria Călin), profesorul George Manoliu, în relație cu violonistica enesciană (conf. univ. dr. Raluca Voicu-Arnăuțoiu; conf. univ. dr. Tatiana Noia), Mihail Jora, *un model moral* (conf. univ. dr. Raluca Voicu-Arnăuțoiu), Serghei Prokofiev (asist. univ. dr. Florinela Popa), George Enescu - *Omul* (conf. univ. dr. Olguța Lupu).

Dincolo de aspectele științifice, nu poate fi trecută cu vederea organizarea eficientă a Simpozionului de către asist. univ. dr. Irina Boga. La ediția următoare ar fi însă dorit și o eventuală participare a specialiștilor din străinătate.

Către un prieten

Mihail Jora

Scrisoarea d-tale mă pune în grea încurcătură, căci răspunsul ce mi-l ceri te va nedumeri mai mult, fără a mai socoti că risc să-mi fac un dușman de moarte din fiul d-tale, pe care nu-l cunosc. Îmi scrii că și-a luat bacalaureatul cu oarecare succes și că te preocupă mult alegerea viitoarei cariere. Băiatul este inteligent, vioi și silitor și ai dori să-l îndrepti spre inginerie sau medicină. El vrea însă să se consacre muzicii. Îmi spui că are un dar înăscut pentru această artă, că improvizează cu ușurință la pian și că are o voce plăcută. Urmărește concertele cu pasiune și-și cheltuiește banii de buzunar pe note de muzică și plăci rare de gramofon.

„Ce să fac?”, mă întreb, „să-l las să învețe muzică pentru a deveni compozitor, pianist, cântăreț sau mai știu eu ce, sau să recurg la autoritatea părintească și să-i impun una din carierele obișnuite ale camarazilor lui?”

Voi încerca, iubite prietene, să-ți aștern în câteva rânduri o imagine succintă a bucuriilor și a necazurilor carierei muzicale, cu deosebire la noi, din care vei trage concluziile ce le vei crede de cuviință.

Încep întâi cu meseria de compozitor.

Nu există, fără îndoială, acțiune mai fermecătoare și mai emotivă decât aceea făuritoare de sunete și acorduri muzicale. Beția alcoolicii sau a fumătorilor de opiu nu poate ajunge, vreodată, pe aceea a creatorului muzical, când atins de duhul sfânt zămislește bucuria sau durerea lui

lăuntrică. Această nemărginită beatitudine este însă scump plătită. Luni sau poate ani stă apoi bietul compozitor încovoiat deasupra partiturii ce se încheagă și se desăvârșește anevoie, cu muncă și cheltuială multă. Fie operă, fie lucrare simfonică, va aștepta apoi vreme îndelungată pentru a fi executată. Adesea nu o va auzi, iar în cel mai bun caz „ein mal und nicht wieder”, căci compozitorului român îi

căci un virtuoz român – din principiu – nu poate cânta decât prost. Impresari nu va găsi, instituțiile oficiale muzicale îl vor pofti politicos afară, iar nenorocitul de artist va fi nevoit, după o tinerețe de muncă și entuziasm prăpădite, să-și câștige anevoie viața de toate zilele, dând în cel mai bun caz plicticoase lecții de muzică, când va avea norocul să le găsească.

„...vocația literară sau artistică este... o predispoziție de origine incertă care îi face pe unii bărbați și pe unele femei să-și închine viața unei activități spre care într-o bună zi se simt chemați, aproape obligați s-o desfășoare, pentru că intuiesc că numai exercitându-și acea vocație... se vor simți realizați, în deplin acord cu sine, oferind tot ce au mai bun, fără senzația mizerabilă a irosirii vieții lor.”

Mario Vargas Llosa, *Scrisori către un tânăr romancier*

ajunge atâta.

Apoi, după ce va încasa o sută sau două sute de lei, dreptul său de autor, când a cheltuit mii de lei pe hârtie și copii, va așeza frumusețea partiturii în sertar, unde va încremeni pe vecie, căci editură muzicală nu se află la noi, iar cele străine au destul de furcă cu mușteriii lor.

Dar poate că fiul d-tale dorește să devină un virtuoz. Pentru aceasta va fi nevoit să lucreze ani și ani, până să-și desăvârșească tehnica și să-și maturizeze talentul prin străinătate. Se va reîntoarce apoi în țară, dornic să se producă în fața publicului românesc. Concertele sale vor fi însă ocolite,

Dar îmi spui că fiul d-tale are și o voce plăcută; să-l facem așadar cântăreț. Îi vor trebui aceiași ani de studii istovitoare, după care va năzui să intre la Opera Română. Aici va aștepta iar, dar cu multă protecție poate reuși să fie tocmăit probist cu 2000 de lei pe lună, post în care riscă să rămâie pentru totdeauna dacă are voce frumoasă, aceasta datorită în bună parte gingășiei și dragălăseniei dulcilor săi camarazi. Căci să știi de la mine, iubite prietene: nu există lighioană mai feroce decât cântărețul

român.

Nu știu cum se petrec lucrurile în alte meserii. Te pomenești că și mai rău. Iar dacă cele descrise pe scurt, însă cu desăvârșită exactitate, nu-l descurajează pe fiul d-tale, înseamnă că posedă stofă de mare artist.

Te pomenești că are și inimă, și suflet. Fă-l deci muzicant, că poate în viitor va răzbuna cu atâtea calități pe mulți muzicieni români, care trebuie să ceară iertare, astăzi, că i-a născut mama cu talent.

Septembrie, 1937

Ziua științifică a Catedrei de Pian general

conf. univ. dr. Carmen Manea

Continuând seria manifestărilor omagiale dedicate unor reprezentanți de seamă ai pedagogiei și artei pianistice românești, simpozionul din 3 mai 2011 a avut ca temă *Învățământul pianistic bucureștean – pedagogi și interpreți*. Printre participanți, menționăm prezența unor cadre didactice care activează în cadrul Catedrelor de Pian general, Pian principal și Canto din cadrul UNMB (dar și pensionari care au făcut parte din Catedra de Pian general), cărora li s-a alăturat un invitat de la Facultatea de Muzică a Universității Transilvania din Brașov.

În deschiderea simpozionului, prof. univ. dr. Crimhilda Cristescu a evocat câteva amintiri grupate sub genericul *14 ani alături de Catedra de Pian complementar*. Distinsa pianistă, care în ultimele decenii a acompaniat cu profesionalism și dăruire studenții de la Canto în audii, examene, concursuri naționale și internaționale și în manifestări muzicale importante, a făcut parte din colectivul Catedrei de Pian complementar în perioada anilor 1968-1982. Într-o epocă plină de contradicții și anacronisme sociale și culturale, domnia sa se afla printre pedagogii-interpreți remarcabili prin măiestrie și pasiune, care alcătuiau o adevărată elită artistică. Anii respectivi au fost, în opinia pianistei, „dintre cei mai frumoși din viața mea, și aceasta datorită nu numai vârstei și realizărilor, dar mai cu seamă mediului de lucru, a oamenilor care m-au ajutat să promovez și să desfășor activitatea care mi-a plăcut și pentru care m-am pregătit”.

A urmat comunicarea intitulată *Mira Ghișoiu – model de generozitate și erudiție*, susținută de conf. univ. dr. Carmen Manea. În perioada anilor 1962-1980, printre pedagogii de marcă ai Catedrei de Pian complementar s-a aflat doamna Mira Ghișoiu. Ca trăsături definitorii ale personalității sale menționăm erudiția, altruismul și măiestria pedagogică. Întruchipa intelectualul umanist și pedagogul cu vocație, care și-a dedicat întreaga viață formării profesionale și morale a discipolilor săi. De-a lungul întregii vieți a studiat permanent, a căutat să-și îmbogățească experiența pedagogică prin acumulări teoretice în domeniul artei pianistice, al stilisticii interpretative și al muzicologiei.

Printre pedagogii devotați, cu un înalt nivel profesional, care au activat în Catedra de Pian complementar, s-a numărat și regretata Maria Șova. Comunicarea susținută de conf. univ. Carmen Athanasiu, intitulată *Evocare Maria Șova*, a realizat un portret sintetic și convingător al ilustrei profesoare. În opinia autoarei, aceasta reprezenta o “personalitate echilibrată, caracterizată prin modestie, discreție și demnitate”, care a întruchipat “imaginea unui dascăl dedicat, competent, radiind înțelegere și iubire în jurul său – imagine care ne poate sluji drept pildă”.

În continuare, în comunicarea susținută de prof. univ. dr. Lavinia Coman, a fost omagiată personalitatea pianistei Doina Prodan Ilioiu. În perioada dinaintea revoluției din 1989, domnia sa a desfășurat o bogată activitate în calitate de pianist acompaniator în cadrul Conservatorului

bucureștean, la Catedrele de Canto și Suflători. Au fost evocate valoroasele prestații din cadrul concertelor și numeroaselor competiții internaționale, unde pianista a susținut tineri instrumentiști și cântăreți români. Comunicarea intitulată *Doina Prodan Ilioiu, o prezență onorantă a artei muzicale românești în Europa* a oferit o pledoarie convingătoare în favoarea valorilor culturale autentice.

A urmat comunicarea intitulată *Creația pentru pian a lui Vasile Iliuț* susținută de lect. univ. dr. Sanda Hîrlav-Maistorovici. După o prezentare sintetică a activității desfășurate de ilustrul pedagog și muzicolog, au fost analizate lucrările pe care acesta le-a dedicat pianului. În cadrul celor *12 variațiuni pentru pian* (elaborate pe o temă proprie), autoarea comunicării remarca „travaliul”, precum și „procesul de șlefuire a spiritului, care prin cunoaștere devine din ce în ce mai complicat și mai sofisticat, păstrându-și însă din puritatea inițială. În opinia doamnei Sanda Hîrlav-Maistorovici, „creația pentru pian a lui Vasile Iliuț, poate fi descrisă în câteva cuvinte cheie: sinceritate, generozitate, seninătate, știință, perseverență, pace lăuntrică și bucurie de viață și este oglinda fidelă a celui care pe această lume și-a împlinit cu modestie și liniște sufletească destinul”.

În continuare, au fost omagiate câteva personalități marcante ale pedagogiei și artei pianistice românești, aflate la vârsta înțelepciunii, care continuă să desfășoare și astăzi o activitate plină de pasiune și dăruire: Suzana Szöreny, Georgeta Ștefănescu-Barnea și Ana Pitiș. Lect. univ. dr. Luiza Avram și-a intitulat în mod semnificativ comunicarea: *Suzana Szörony – pasiune și înțelepciune în consolidarea Catedrei de Acompaniament a Conservatorului din București*. În debutul prezentării sale, autoarea mărturisea că a realizat portretul muzical „din dorința de a omagia Dascălul ce se distinge prin erudiție și o atitudine academică elevată, o aristocrație a spiritului, un comportament marcat de echilibru, respect, demnitate, generozitate, delicatețe, și care manifestă permanent un cult al adevărului artistic și moral. În același timp însă doresc să evoc Omul care mi-a devenit, mie și multor altor discipoli, Model și Mentor de o viață, care și-a împărțit efortul și dăruirea între cariera interpretativă și idealul consolidării unei școli de înaltă valoare în domeniul acompaniamentului pianistic din învățământul muzical academic.”

În comunicarea *Georgeta Ștefănescu-Barnea – contribuții la istoria interpretării pianistice românești*, muzicologul Petruța Măniuț-Coroiu, de la Facultatea de Muzică a Universității Transilvania din Brașov, a adresat un omagiu distinsei profesoare, care a activat timp de mai multe decenii în cadrul Conservatorului bucureștean. În semn de grațitudine și aleasă prețuire față de fosta profesoară de pian, conf. univ. dr. Petruța Măniuț-Coroiu s-a ocupat recent de publicarea la editura Universității Transilvania, în ediție bilingvă, a unui studiu amplu al doamnei Barnea intitulat *Valențele anecdotice ale muzicii în viziunea lui Alain Daniélou: Clavirul universal*.

Ultima comunicare din cadrul simpozionului, intitulată *Ana Pitiș – reprezentant de seamă al pedagogiei pianistice românești*, a fost realizată de conf. univ. dr. Alexandru Dumitrescu, în calitate de discipol al acesteia. La cei 93 de ani pe care i-a împlinit, venerabila profesoară este în continuare la curent cu viața de concert din țară și de peste hotare. “Doamna profesoară Ana Pitiș, atât prin îndelungata și rodnică sa activitate didactică, dar și prin laborioasele cercetări teoretice de specialitate, a determinat în mod hotărâtor un progres remarcabil al școlii pianistice românești”.

După comunicările științifice incluse în cadrul simpozionului a urmat Recitalul-Concurs de muzică românească, la care au participat câțiva studenți de la disciplinele de Pian - instrument la alegere (Crina Micu și Lidia Ciubuc, anul II, George Cristian Chiriac, anul I și Georgiana Mirică, anul III) și de la modulul de Canto (Irina Petria, Elena Frîncu și Mihaela Bozagi-Teodorescu, anul I). Repertoriul acestora a cuprins lucrări de George Enescu, Ciprian Porumbescu, Marțian Negrea, Constantin Silvestri, Tiberiu Brediceanu și Vasile Iliuț. Participanții la concurs au fost îndrumați de conf.univ.dr. Carmen Manea, conf.univ.dr. Alexandru Dumitrescu, lect.univ.dr. Sanda Hîrlav-Maistorovici și de asist.univ.dr. Elmira Sebat. Nivelul de pregătire al studenților a fost apreciat de comisie și de public. Studenții Lidia Ciubuc și Mihaela Bozagi-Teodorescu au obținut premiul I și premiul special al juriului, iar Crina Micu, Irina Petria, Elena Frîncu, George Cristian Chiriac și Georgiana Mirică au obținut premiul I. În aceeași zi au fost premiați și studenții de la Pian general, care au participat în 2 mai la Concursul de muzică românească: Andreea Mocanu, anul II, Sebastian Androne, Valeria Chebăr și Alexandru Mija, anul III (care au obținut premiul I).

În perspectivă, ne propunem să invităm la simpoziunile catedrei, alături de cadre didactice din UNMB și din provincie, și câțiva studenți; aceștia pot participa atât în secțiunea consacrată comunicărilor științifice, cât și în cadrul recitalurilor care încheie în mod tradițional această manifestare care îmbină armonios activitatea științifică și cea artistică.

Concert Kagel

conf.univ.dr. **Olguța Lupu**

O seară de martie, în care ziua se topește lent în noapte, într-un cocktail de lumină blândă și culoare roșietic-incandescentă. Forfotă pe scările UNMB și în foaierea Studioului de Operă. Lume multă, fețe cunoscute și necunoscute; probabil că mulți dintre cei prezenți sunt melomani, nu neapărat și muzicieni, ceea ce este foarte îmbucurător. Evenimentul care ne-a strâns laolaltă – prezentarea a cinci dintre cele opt piese care alcătuiesc suita *Roza vânturilor* de Mauricio Kagel – s-a născut din inițiativa lui Alexandru Solonaru (dirijorul formației “Propuls”) și a prins contur cu sprijinul generos al Institutului Goethe, al UNMB și al asociației “Jumătatea plină”, prin programul *Sâmbăta sonoră*.

Alexandru Solonaru nu este la prima aventură de acest fel. Cu un gust infailibil pentru valoare, dirijorul și ansamblul pe care-l conduce încă de la înființare (din anul 2006) s-au implicat în promovarea muzicii lui Aurel Stroe, Tiberiu Olah sau Ștefan Niculescu, pentru a da doar câteva exemple. Astă-seară în prim plan este Mauricio Kagel, una dintre figurile emblematice ale secolului trecut. Când spui Kagel, gândul zboară automat la teatrul muzical: un gen pe care l-a influențat decisiv, apelând uneori la elemente spectaculoase, ce intervin în traiectoria lucrării, altele limitându-se la inserții subtile și pline de spirit, vecine cu șoapta și sugestia.

Începe concertul. Lucrarea pe care o ascultăm reprezintă un moment de răscruce într-o traiectorie componistică în care liniile de forță au fost tradiția, continuitatea și dezvoltarea organică, iar condimentele – inventivitatea debordantă și umorul fin. Dar cum în orice parcurs există cotituri, *Roza vânturilor* (scrisă între 1988-1994) este opusul care marchează trecerea de la orientarea “electronic-teatrală la cea lingvistic-culturală” (W.C.Bamberger - *Mauricio Kagel's Compass*, Revista online *Perfect Sound Forever*, mai 2007). În fapt, este doar o deplasare a reflectorului către o zonă (cea lingvistic-culturală) prezentă dintotdeauna în universul compozitorului: nu numai prin expunerea nemijlocită la diferitele influențe culturale (Kagel s-a născut în 1931 la Buenos Aires, într-o familie de evrei cu origini ruse și germane deopotrivă și s-a stabilit din 1957 în Germania), ci și prin complexitatea traiectoriei sale artistice, care include muzică – studii de canto, dirijat, pian, orgă, violoncel –, filozofie, literatură – printre mentorii săi numărându-se Jorge Luis Borges –, teatru, film, fotografie etc. (o dovadă a acestei complexități fiind și colajul video derulat în foaiere, alcătuit de compozitorul Cătălin Crețu pe baza unor secvențe din filmul “Ludwig van”, realizat de Kagel în 1969).

Roza vânturilor - Piese pentru orchestră de salon, prin parcurgerea sistematică a tuturor punctelor cardinale, este un spațiu al sintezelor; decantările sunt însă împregnate de

relativitate și profund subiectivism: atmosfera și spiritul locurilor sunt mai întâi filtrate de percepția și memoria compozitorului, pentru a fi apoi suprapuse cu propriile noastre impresii și amintiri. Ne teleportăm cu rapiditate dinspre un *Est* care înseamnă aproape *acasă* (undeva în Trans-Carpatica, cu ritmuri ce se rotesc într-o horă boemă) către un *Sud* cu accente de tarantelă. Publicul *connoisseur* savurează cu zâmbet anecdotele muzicale ce pigmentează pe alocuri desfășurarea ritmului mediteranean: apariții surpriză, conexiuni neașteptate, întreruperi bruște, cotituri subite. Urmează un *Nordest* brazilian, văzut din sudul Argentinei, plin de forță și culoare, baleind între “melancolie și bucuria de viață, între vioiciune și jale” (M. Kagel), pe fondul unei formule ritmice ce călătorește inexorabil de la un instrument la altul. *Sudetul* rămâne sud-american, într-o zonă de interferență culturală (Cuba, Columbia, Venezuela etc.) care își caută și își dezvăluie treptat rădăcinile africane (atât ca structură muzicală, cât și ca sugestie timbrală, prin marimbă). Trecerea de la o piesă la alta induce, prin gesturile lente cerute artiștilor, ideea de ritual; indicațiile scenice par a materializa gestual țesătura de vibrații care se creează între instrumentiștii ansamblului; glisarea imperceptibilă de la corporalitatea sunetului către tăcerea mată a sfârșitului de piesă e dublată vizual prin gest/atitudine, părând a conduce vibrația înspre interioritatea noastră – locul sigur de unde nu se mai poate pierde, pentru că se transformă în emoție, în amintire...

Ultima escală a seriei, *Nordvestul*, ne conduce din nou pe o spirală a timpului, transpunându-ne în lumea vechilor civilizații din Anzi. Urmărim o procesiune imaginară ce se apropie treptat, dezlănțuindu-se către final într-un dans construit cu ingrediente indigene (pentatonii suprapuse, în chip de omagiu adus “unui sistem tonal ce ne-a rămas în esență necunoscut” - M. Kagel), al cărui elan este sistematic “obstrucționat” de un simpatice fluier polițienesc.

“E lung pământul, ba e lat” zicea Coșbuc, și asta pare a spune și muzica lui Kagel: un spațiu cosmopolit al interferențelor, dar și al posibilelor sinteze, în care întâlnim o diversitate explozivă, o efervescență aparent copleșitoare. Însă muzicienii nu se pot rătăci: își au busola lor, cu ajutorul căreia identifică amprenta sonoră a oricărui teritoriu. Să fie oare acesta sensul piesei? Mai mult decât un carusel amețitor de impresii fulgurante, de pete de culoare, de arome sonore îmbătătoare, muzica lui Kagel îndeamnă și la meditație, punând problema identității, originilor, țelurilor, idealurilor și valorilor noastre: cine suntem?, de unde venim?, încotro mergem? Întrebări serioase, rostite însă *sotto voce*, fără nici o urmă de severitate filozofică.

Concertul s-a încheiat. Cu teama parcă de a nu rupe vraja, publicul așteaptă mai întâi, apoi izbucnește în aplauze

îndelungi. Mă duc să-i felicit pe interpreți pentru această performanță deosebită: pentru ideea de a promova muzica contemporană de calitate, pentru realizarea de un profesionalism fără cusur, pentru farmecul lor tineresc și cuceritor și, nu în ultimul rând, pentru spiritul managerial. O merită din plin. Știu (din surse sigure) cât de mult au muncit. Și mai știu și cât de mult le-a plăcut. Simpla audiere a unei înregistrări a piesei i-a “fermecat” pe unii dintre instrumentiștii ansamblului, alcătuit din Diana Moș - vioara I, Andrei Drăgoescu - vioara a II-a, Florin Matei - violă, Eugen Bogdan Popa - violoncel, Dinu Petrache - contrabas, Andrei Theodoru - clarinet, Mihai Măniceanu - pian, Mihai Murariu - armoniu, Sorin Rotaru - percuție, Ana Chifu - nai, și i-a determinat să se alăture echipei în lungul drum al construirii acestor momente de frumusețe. E bine, e atât de bine când există entuziasm și dăruire!

Afară, cocktailul de lumini și umbre ale asfințitului s-a disipat în noapte; însă senzația de amalgamare a unor elemente diferite este parcă și mai vie. Doar ingredientele melanjului sunt altele: poezie, spirit, frenezie, melancolie, imaginație, contemplație. Mă îndrept către casă purtând în amintire o lume rămasă deschisă, ce respiră, dansează, visează și (*Propuls*-ează...

TIPAR MUZICAL

Daniel Prallea Blaga despre problemele ale teatrului liric prof.univ.dr. **Grigore Constantinescu**

Pentru fiecare generație de creatori, problema realizării obiectivului principal al preocupărilor epocii își revendică actualitatea. Regizorul de operă Daniel Prallea Blaga nu dezmente această presupunere, dimpotrivă, în cartea sa *Evoluția conceptului de regie în teatrul liric*, pășește cu curaj pe terenul confruntărilor. Publicată recent (Editura Amurg Sentimental 2010), scrierea aceasta pornește, ca și în *Pagliaci* de Leoncavallo, „de la vechii greci”. Istoria ne călăuzește, în viziunea autorului, spre ceea ce se întâmplă acum, în secolul 21, pe calea de consecințe succesive. O derulare personală, atent documentată, caută lumina adevărului mereu supus caleidoscopului întrebărilor, neliniștilor și eșecurilor, printre care se strecoară necesarul și doritul lanț al împlinirilor. Popasuri asupra unor creatori de spectacol liric, compozitori, interpreți, regizori, înlesnesc și descoperirea faptelor, filtrate prin ceea ce gândește astăzi Daniel Prallea Blaga, spre o concluzie pe care o numește prudent “definiții posibile ale regiei lirice”. Nodul gordian se constituie în momentul conexiunilor aflate la intersecția Renașterii cu Barocul, prin preluarea moștenirii marilor dramaturgi, în paralel cu cea a marilor compozitori de la începuturile spectacologiei lirice la apogeul secolului 18. Trecând peste această punte, autorul plonjează în „chestiunile zilei”, lăsându-se cuprins în mozaicul multitudinilor tematice din domeniul creativității, atitudinilor pragmatice, izvoarelor estetice și sociologice. Această ultimă secțiune a cărții sale este, prin definiție, o dezbatere, iar elucidările pasionante devin posibile lansări de alte subiecte. Înțelegem că nu citim o carte de învățătură, ci un jurnal al neliniștilor responsabile de soarta operei ca mesaj cultural, uman, de artă și spectacol al lumii. Metaforic, volumul lui Daniel Prallea Blaga s-a putea intitula „Un regizor de operă se întreabă și...ne întreabă”. În consecință, căutăm împreună răspunsuri, incitați de acest autor aflat în căutarea perpetuă a adevărului care se situează mereu în trecutul, prezentul și viitorul operei ca gen.

COMPETIȚII

Concursuri de primăvară

prof.univ.dr. **Grigore Constantinescu**

Două decenii înseamnă deja o istorie pentru un concurs național, iar personalitatea lui Mihail Jora certifică prestigiul acestei confruntări. Aflat la cea de a XXI ediție, Concursul național de creație și interpretare “Mihail Jora” a marcat 120 de ani de la naștere, 40 de ani de la plecarea în eternitate a marelui muzician român. UNMB și Uniunea Criticilor muzicali “Mihail Jora” răspund ca organizatori de buna desfășurare a acestei importante competiții. De-a lungul edițiilor precedente, nu puțini au fost tinerii muzicieni care au pornit apoi într-o carieră internațională. Acum s-au remarcat formații camerale aplaudate, după cucerirea Premiului I, la Festivalul muzical de la Graz (Duo vioară și pian: Ioana Gloria Pecingină - vioară, Mădălina Claudia Dănilă - pian; Trio cu pian: Cristina Pora - vioară, Mircea Marian - violoncel, Tudor Scripcaru - pian); de asemenea, începători în componistică și critică s-au făcut observați în fața juriilor, așa cum școala de violoncel condusă de Marin Cazacu a demonstrat roadele unei pregătiri ce impune viitori soliști de concert și muzicieni camerale (Premiul I, Mircea Marian). Ca în fiecare ediție, atracția principală aparține competiției vocale, unde descoperim talentele lirice ale prezentului, pregătite a-și deschide zborul spre marile scene. Un repertoriu pretențios, ce parcurge istoria operei și liedului, precum și reascultarea cântecelor de Mihail Jora, Valentin Teodorian

adaugă ambianței competiționale și dimensiunea culturii în clasele de canto. Pentru Premiul I este suficient să reținem că două asemenea tinere glasuri au împărțit, cu merite egale, distincția maximă: sopranele Veronica Anușca și Irina Baianț, clasa prof.univ.dr. Ionel Voineag.

Un alt prilej de evaluare a destinului muzicii vocale a finalizat luna martie cu Concursul internațional “Maestrul artei lirice”. În ediția 2011 a competiției, dedicată memoriei marelui bariton Petre Ștefănescu Goangă, mulți ani profesor de Canto la Institutul universitar bucureștean și solist al primei scene lirice, prezența la start a propus tineri cântăreți din România, Republica Moldova, Canada, Germania și China. În fața unui juriu de mari artiști lirici - Marina Krilovici, Nelly Miricioiu, Gheorghe Crăsnaru, alături de regizoarea Anda Tăbăcaru Hoge, criticul Costin Popa, dirijorul Cristian Sandu -, la finala cu acompaniament de orchestră s-au aliniat zece concurenți. Prima voce din palmares, către care s-a îndreptat Premiul I, a fost soprana Veronica Anușca, masterand al UNMB, Premiul II revenind baritonului Jean Kristoff Bouton din Canada (anul III, clasa prof. univ. dr. Eleonora Enăchescu). Cum laureații sunt recompensați de Opera Națională din București prin invitarea lor ca soliști în spectacolele stagiunii, suntem convingși că acest succes va fi continuat de alte reușite ale acestui început de carieră.

Experiențe internaționale

Alexandra Pascaru (violoncel) și Szász Magor (contrabas)

Salut! Suntem 2 tineri studenți din cadrul Facultății de Interpretare a UNMB și vrem să vă împărtășim câteva impresii cu care am rămas după turneul parcurs în perioada 19

februarie - 4 martie alături de *Euphony Central European Youth Orchestra*.

După o lungă călătorie cu trenul, ajunși la Budapesta, am mers chiar din prima zi la repetiții. Văzând entuziasmul, naturalețea și plăcerea cu care cântau toți tinerii din jurul nostru, am uitat de oboseală și ne-am integrat imediat în acel imens grup de tineri talentați. Ne-am împrietenit cu muzicieni care studiază la Budapesta, Viena, Zagreb, Ljubljana și Graz.

În prima săptămână am lucrat intens sub îndrumarea maestrului Vass Attila piesele din repertoriul abordat special pentru acest turneu: Franz Liszt - *Valle d' Obermann*, Ernst von Dohnányi - *Variationen über ein Kinderlied* (avându-l ca solist pe pianistul István Lajkó), Béla Bartók -

Dance suite, Zoltán Kodály - *Dances of Galánta*.

Am avut mai apoi bucuria să cântăm sub bagheta renumitului dirijor ungar și muzician multilateral Zoltán Kocsis, alături de care am mers în turneu în țări precum: Ungaria, Croația, Slovenia și Austria. La fiecare concert, atmosfera era din ce în ce mai plăcută, publicul tot mai numeros, iar aplauzele parcă nu se mai sfârșeau.

Ne-am dori ca această experiență să se repete deoarece în evoluția unui tânăr instrumentist e bine venită orice acțiune de acest gen.

Le mulțumim Biroului de Relații Internaționale și tuturor celor care ne-au sprijinit și au avut încredere în noi.

SCRISORI DIN EUROPA

Subject: Salutări din Hannover

From: Ada Popescu; **Sent:** Friday, May 13, 2011 1:07 PM; **To:** UNMB;

Bună ziua!

Încă nu m-am plictisit de Germania. Totul este bine aici, de la vremea foarte frumoasă, o vară timpurie, ce îmi aduce aminte de lunile iulie-august din București, până la studiul meu aici. Avem recitaluri/audiții de pian aproape în fiecare săptămână, ne ascultăm între noi. Merg la concerte, recent l-am ascultat pe Lang Lang aici, la Hannover Congress Centrum, a avut recital și Kit Armstrong, un pianist tânăr, la Gewandhaus în Leipzig unde am fost cu ocazia sărbătorilor pascale într-o excursie. Leipzig e un oraș frumos, are ceva din atmosfera capitalei noastre...

În rest, studiu, repetiții, ore de curs în germană (pe care o înțeleg și o vorbesc din ce în ce mai bine).

Vreau să vă mai povestesc și alte lucruri care mă impresionează pe mine aici: amabilitatea, simțul civic și grija față de cetățeni reprezintă pentru Germania trei

calități demne de o țară civilizată, o țară care atrage anual foarte mulți turiști, studenți internaționali și de asemenea îi face pe cetățeni să fie mândri că sunt germani.

O zi obișnuită în Hannover nu poate fi stresantă și nici nu poți s-o începi cu energie negativă, în primul rând datorită faptului că există un program fix al autobuzelor, S-bahn-urilor, U-bahn-urilor și nu stai în stație să aștepti întrebându-te: "Oare o să întârzi?", „Oare când vine autobuzul?”, „Oare mai vine azi?”...

La orele de vârf, mijloacele de transport vin mai des, prevenindu-se astfel aglomerația și stresul cunoscut - dacă nu vei fi primul în stație sau nu vei fi suficient de rapid să fii cât mai în față, la ușa autobuzului, altfel s-ar putea să nu mai intri... Conducătorul autobuzului invită pasagerii politici și așteaptă răbdător până când toată lumea își găsește un loc confortabil.

Amabilitatea, zâmbetul, răbdarea celor din magazine, care

de fiecare dată când cumperi îți urează ori o zi bună ori weekend plăcut, m-au fermecat iremediabil, m-au șocat într-un mod plăcut, evident. Sunt foarte amabili chiar și atunci când nu cumperi nimic și doar ceri informații cu privire la un produs.

Oricât de târziu ar fi, chiar și la miezul nopții, străduța poate fi cât de mică și de neînsemnată, pietonii așteaptă culoarea verde a semaforului, pot fi și singuri în stradă, în tot orașul, că tot respectă regulile de circulație.

Tramvaiele circulă 24 de ore din 24, ceea ce facilitează deplasarea și pe timpul nopții a locuitorilor orașului sau a turiștilor. Te poți duce liniștit la un concert la ora 8 seara, pentru că vei avea cum să ajungi acasă.

Cu drag,

ADA

(Elena-Alexandra Popescu, Pian, anul III)

Câteva opinii preluate de Norela-Liviana Costea și Cristina Manole (Muzicologie, anul II) în cadrul Festivalului "Chei"

Cum considerați că s-a desfășurat concertul de jazz din această seară (8 aprilie)?

A fost foarte bine, nu mă așteptam. Eu am terminat de mai mult timp și nivelul era foarte scăzut atunci în ce privește jazz-ul și muzica ușoară în general, dar acum lucrurile se îndreaptă rapid spre bine. Este prima dată când particip la festivalul *Chei*, dar cred că asemenea acțiuni ar trebui să aibă loc mai des. Muzica e muzică și ar trebui să fie făcută la un nivel cât mai înalt. (*Dan Nicolau, Jazz Challenge*)

A fost un concert foarte frumos și mă bucur că foarte mulți dintre colegii mei au avut ocazia de a evolua. S-au cântat standarde, lucrări pe care sigur le-ați mai auzit dacă ați fost la concertele din cluburile de specialitate. În ce mă privește, a fost prima mea ocazie de a participa, fiind anul I. Consider că asemenea acțiuni ar trebui să aibă loc mai des, mai ales că muzicienii (în special cei de jazz) ar trebui să se afle cât mai mult pe scenă, pentru a căpăta o anumită experiență. (*Elena Moroșanu, studentă UNMB*)

Am dori să știm părerea dumneavoastră despre întregul concert (10 aprilie).

Consider foarte important faptul că Simina Croitoru a cântat cu Răzvan Suma și Toma Popovici, mai ales pentru că experiența acestora a ajutat la reușita concertului, care a fost o încununare a festivalului *Chei*. De asemenea, violonista, deși foarte tânără, este experimentată. Mi se pare în schimb că sunt destul de puțini oameni în sală. Probabil că dacă acest concert s-ar fi ținut la UNMB, ar fi fost o atmosferă mai familiară și mai plăcută, mai adecvată unui concert de genul acesta. Alexandru Ganea este un dirijor care lucrează foarte bine cu orchestra, reușește să îi sincronizeze pe instrumentiști și cred că a avut curaj să abordeze un repertoriu complicat. (*Alexandru Mija, student UNMB*)

Concertul a fost foarte interesant, iar orchestra a fost la un nivel foarte înalt, la fel și soliștii. Au fost foarte bine pregătiți, iar sincronizarea bună. Cu toate acestea, mă așteptam să fie sala mai plină. (*Alina Țătaru, spectroare*)

*

Domnul rector Dan Dediu, suntem la a treia ediție a festivalului Chei. Cu ce diferă ea față de edițiile trecute?

În primul rând, diferă numărul de spectatori. Suntem la a treia ediție, lumea a mai auzit de acest festival, de inițiativa noastră, pe de altă parte și noi ne-am dat seama ce anume se cere și ce nu, și am „compus” un festival în care am reprezentat în fiecare concert câte o părticică a Universității noastre. S-a schimbat atât structura concertelor, cât și structura publicului.

Manifestările nu au avut loc numai în cadrul universității, cum este cazul concertului din această seară. Care au fost problemele cu care a trebuit să vă confrunțați, ținând cont de aceste condiții?

Faptul de a nu avea activități numai în cadrul Universității, pentru a fi cât mai vizibili, a fost un punct important în agenda biroului de management al universității. Acest lucru s-a întâmplat cu orchestre, cu ansambluri corale care au cântat pe scena Ateneului de mai multe ori, și iată, astăzi, suntem prezenți pe scena Radiodifuziunii Române. Este un pas înainte pentru publicitatea orchestrelor noastre și în același timp este o necesitate de a profesionaliza orchestrele, care sunt obișnuite să cânte doar în spațiul restrâns al sălii Enescu din cadrul UNMB. Ieșind într-o sală de 1000 de locuri, se schimbă acustica, și interpreții trebuie să se adapteze noilor condiții. La repetiție au fost probleme în ce privește dozajul, au fost nesincronizări între instrumentele de suflat și coarde, probleme care au fost rezolvate în concert cu succes.

Ce părere aveți despre numărul destul de mic al spectatorilor la concertul de astăzi din finalul festivalului?

Oamenii au și altele de făcut într-o zi de duminică, iar oferta de concerte este mare în București. În plus, sala Radioului are multe locuri. Cred că numărul publicului trebuie și el raportat la numărul de locuri al sălii. Sigur că mai avem multe de îmbunătățit în privința promovării, dar, pe de altă parte, situația poate fi explicată și prin intensitatea festivalului. Au fost multe manifestări, și cu siguranță nu putem forța publicul să intre în sala de concert la toate. Inițiativa acestui festival nu poate decât să ne ajute să ne profesionalizăm și în domeniul organizării de spectacole și concerte, nu numai în cel al educației și cercetării. Eu totuși sunt optimist și mulțumit de calitatea publicului prezent, ar trebui să vedem și partea plină a paharului. Este destul de greu să umpli o sală de concert atât de mare cum este cea a Radiodifuziunii. Ne-am bucurat de prezența ambasadorului Japoniei, de o delegație de top a firmei Yamaha, care, după târgul de la Frankfurt, a venit în București, delegație cu care vom avea o întâlnire oficială mâine. Așadar pentru noi a fost o reușită. Sigur că întotdeauna se poate și mai bine. Cea mai mare reușită constă în faptul că în seara aceasta orchestra a evoluat frumos, la fel și soliștii.

*

Doamnă decan Smaranda Murgan, ne aflăm la a treia ediție a festivalului Chei. Care sunt impresiile la sfârșit de festival?

Eu cred că festivalul a crescut și în diversitatea evenimentelor, și în seriozitatea cu care sunt abordate concertele. Deja a devenit un simbol al instituției noastre. Ne străduim ca în fiecare an festivalul să aibă un alt format, cu o unitate în această diversitate, să varieze și să placă atât studenților, cât și publicului. Sincer, îmi doresc o mai multă publicitate. E adevărat că festivalul a avut seară de seară evenimente, și spectacolele au fost bine acoperite, dar și pe mine m-a mirat că în seara aceasta, la sala Radio, numărul de spectatori a fost relativ mic. Poate că ar fi fost necesară o mai bună promovare și din partea Casei Radio, dar mai ales din partea noastră. Cu siguranță că în UNMB sala ar fi fost arhiplină, dar trebuie să ne obișnuim să cântăm și în alte săli.

Cum s-a conturat ideea dedicării concertului de final de festival victimelor cutremurului din Japonia?

A fost ideea domnului rector, o idee extraordinară, deoarece poporul japonez a trecut printr-o perioadă foarte grea și trece în continuare. Nu e ușor pentru nimeni, iar noi am avut întotdeauna o relație foarte bună cu ambasada Japoniei, care ne-a ajutat cu instrumente sau cu anumite donații, așa cum a menționat și domnul rector în discursul domniei sale. Ne-am bucurat și de prezența excelenței sale ambasadorului Japoniei și a soției dumnealui, precum și a unei delegații din partea firmei Yamaha. Eu cred că a fost un lucru foarte bine făcut. Programul a fost unul adecvat, „închegat” din punct de vedere stilistic.

Cum apreciați evoluția orchestrei în seara aceasta?

Se vede o evoluție importantă, sunt convinsă că stagiile de orchestră pe care le fac studenții îi ajută foarte mult. Cordarii mi se par foarte buni, am în schimb mici rezerve în privința alăturilor, dar am înțeles că e o problemă și de acustică, de acomodare. Sala sună altfel decât cele de la noi, dar toate schimbările înseamnă acumularea de experiență muzicală. În plus, domnul Alexandru Ganea a dirijat impecabil. El muncește mult cu studenții, lucru ce nu poate trece neobservat, iar aprecierea e pe măsură atât din partea publicului, cât și a propriilor studenți. Să nu uităm însă că succesul concertului din această seară s-a datorat și evoluției soliștilor: în primul rând ne-am bucurat de prezența violoncelistului Răzvan Suma, un solist extraordinar, care a emoționat din nou publicul prin interpretarea dificilei partituri beethoveniene. De asemenea, evoluția pianistică a lui Toma Popovici, doctorand al UNMB (conducător prof.univ.dr. Dana Borșan), a fost excepțională atât din punct de vedere stilistic, cât și tehnic. Nu în ultimul rând trebuie amintită violonista Simina Croitoru, studentă în anul II (clasa prof.univ.dr. Gabriel Croitoru), care, cu aplombul său tineresc, combinat cu maturitatea interpretativă a celorlalți soliști, a contribuit la recreerea convingătoare a tripului concert de Beethoven.